

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

(повне найменування вищого навчального закладу)

факультет філології

(повне найменування інституту, назва факультету (відділення))

кафедра англійської філології та перекладу

(повна назва кафедри (предметної, циклової комісії))

«Допущено до захисту»

В. о. завідувача кафедри англійської філології
та перекладу

Тетяна ЗУБЕНКО

“ ” _____ 2024 року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття ступеня вищої освіти

магістр

(ступінь вищої освіти)

на тему: **ОСОБЛИВОСТІ ВЖИВАННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ
ЛЕКСИЧНИХ СТИЛІСТИЧНИХ ЗАСОБІВ У ТВОРЧОСТІ
КЕНДРІКА ЛАМАРА**

Керівник: доктор філософії, доцент б.в.з
Животовська Тетяна Георгіївна
(вчене звання, науковий ступінь, П.І.Б.)

Рецензент: д. пед. н., професор
Гришкова Раїса Олександрівна
(посада, вчене звання, науковий ступінь, П.І.Б.)

Виконав: студент VI курсу групи 641 М
Яремчук Богдан Олександрович
(П.І.Б.)

Спеціальності: 035 «Філологія»
(шифр і назва спеціальності)

ОПП: «Сучасна англомовна комунікація і
переклад – англійська мова і
література та друга іноземна мова»

Миколаїв – 2024 рік

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

(повне найменування вищого навчального закладу)

Інститут, факультет, відділення

Кафедра, циклова комісія

факультет філології

кафедра англійської філології та перекладу

Рівень вищої освіти

другий (магістерський)

Спеціальність

035 «Філологія»

ОПП / ОНП

«Сучасна англomовна комунікація і переклад – англійська мова і література та друга іноземна мова»

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. завідувача кафедри англійської філології та перекладу

Тетяна ЗУБЕНКО

“ ” 2024 року

**З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ**

Яремчука Богдана Олександровича

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема проєкту (роботи) Особливості вживання та функціонування лексичних стилістичних засобів у творчості Кендріка Ламара

керівник роботи: Животовська Тетяна Георгіївна, доктор філософії, доцент б.в.з
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом вищого навчального закладу від
«25» вересня 2024 року № 245.

2. Строк подання студентом проєкту (роботи) «22 листопада 2024 року

3. Вихідні дані до кваліфікаційної роботи: вступ, основна частина, висновок, список використаних джерел та літератури, додатки (якщо є).

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) згідно з планом кваліфікаційної роботи магістра.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень) не планується.

6. Консультанти розділів проєкту (роботи)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання 26.09.2024

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів проєкту (роботи)	Примітка
1.	Вступ до кваліфікаційної роботи	вересень 2024	
2.	Розділ 1. Теоретичні засади вивчення метафори та алюзії у лінгвістичній парадигмі	жовтень 2024	
3.	Розділ 2. Алюзія та метафоричні засоби у творчості Кендріка Ламара	жовтень 2024	
4.	Висновки	листопад 2024	
5.	Переддипломна практика	07.10 – 20.10. 2024	
6.	Оформлення списку використаних джерел та літератури, додатків	листопад 2024	
7.	Попередній захист	15.11.2024	
8.	Рецензія на дипломну роботу	02.12.2024	
9.	Захист дипломної роботи	16.12 2024	

Студент

_____ (підпис)

Яремчук Б.О.

_____ (прізвище та ініціали)

Керівник проєкту (роботи)

_____ (підпис)

Животовська Т.Г.

_____ (прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ МЕТАФОРИ ТА АЛЮЗІЇ У ЛІНГВІСТИЧНІЙ ПАРАДИГМІ	7
1.1. Визначення метафори.....	7
1.2. Основні класифікації метафори.....	10
1.3. Функції метафори.....	15
1.4. Визначення алюзії.....	21
1.5. Основні класифікації алюзії.....	27
1.6. Функції алюзії.....	32
РОЗДІЛ II. МЕТАФОРИЧНІ ЗАСОБИ ТА АЛЮЗІЯ У ТВОРЧОСТІ КЕНДРІКА ЛАМАРА	38
2.1. Основні напрямки творчої діяльності Кендріка Ламара	38
2.2. Семантичні особливості метафор в піснях Кендріка Ламара	39
2.3. Лінгвостилістичні та функціональні особливості вживання метафор в піснях Кендріка Ламара	47
2.4. Аналіз модальності алюзій у піснях Кендріка Ламара.....	55
2.5. Лінгвостилістичні особливості вживання алюзій у піснях Кендріка Ламара.....	59
2.6. Функціональні особливості вживання алюзій у піснях Кендріка Ламара.....	70
ВИСНОВКИ	74
СПИСОК БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ	79
ДОДАТКИ	87
Додаток А.....	85
Додаток Б.....	95

ВСТУП

Стилістичні прийоми є мовними інструментами, які вже тисячоліттями використовуються, щоб надавати текстам виразності, емоційної глибини та прихованого сенсу. У контексті сучасної музики ці прийоми мають велике значення для перетворення простих текстів пісень на потужні твори мистецтва. Метафора (троп) є одним з найбільш вживаних стилістичних прийомів, адже вона дозволяє передавати складні ідеї та емоції за допомогою символічної мови. Цей троп порівнює два об'єкти, які, здавалося б, не пов'язані між собою, але мають спільні характеристики, щоб створити яскравий образ у свідомості читача. Протягом багатьох століть метафору вивчали різні іноземні та вітчизняні лінгвісти: К. Вейлс, М. Абрамс, А. Річардс, М. Блек, В.А. Кухаренко та інші. Більш того, метафора не обмежується лише художньою літературою, а використовується в кінематографі, мистецтві та творчості музичних виконавців. Серед науковців, які досліджували метафору в піснях, були Н. Данилюк, Л.В. Одинецька, а також О. Козій.

Алюзія є ще одним ефективним стилістичним прийомом, який полягає у посиланні на відомі історичні, літературні чи культурні явища в тексті пісні. На відміну від прямого опису, алюзія спирається на знання слухачами відповідних текстів, постатей чи подій, щоб встановити зв'язок між темами пісні та ширшими культурними концепціями. На різні аспекти дослідження алюзій об'єктивовані роботи вітчизняних та зарубіжних науковців, а саме: Кармела Перрі, Вільям Ірвін, Стефані Росс, Р. Леппігальме, Х.В. Петрина, М.В. Воробйова тощо. Серед науковців, які досліджували алюзію у піснях були вітчизняні науковці О.С. Афоніна та І.М. Дубик, а також американський науковець Рой Крістофер, який описав використання алюзії саме у хіп-хоп індустрії.

Метафора є важливим прийомом у реп-музиці, і Кендрік Ламар, який є одним з найяскравіших представників цього жанру, дуже часто використовує метафору для висловлювання своїх поглядів на різні соціальні та політичні теми, що допомагає його слухачам краще розуміти його ідеї. Алюзія є одним з

ключових стилістичних прийомів у піснях Кендріка Ламара, оскільки за допомогою алюзії він може вкласти набагато більше інформації та сенсу, ніж йому дозволяє стандартний за довжиною текст пісні. Таким чином, алюзії в його піснях розширюють межі для оповіді, що робить її більш переконливою та достовірною, викликають емоції через асоціації та спогади, що допомагає слухачам заглибитися в його тексти, сприяючи більш інтерактивному музичному досвіду, і в результаті спонукають до критичного осмислення тем, які він висвітлює.

Актуальність роботи полягає в тому, що науковці недостатньо досліджували стилістичні прийоми саме в піснях, особливо в жанрі реп. Крім того, Кендрік Ламар є одним з найбільш популярних артистів в усьому світі вже більше десяти років, і тематика його пісень не втрачає своєї актуальності, адже виконавець висловлюється на важливі для спільноти соціальні проблеми.

Метою роботи є дослідження метафори та алюзії, а також особливостей їх функціонування у творчості Кендріка Ламара.

Відповідно до мети були визначені такі **завдання**:

1. Виявити визначення метафори, що подаються іноземними та вітчизняними науковцями.
2. Визначити основні класифікації метафори як стилістичного прийому, а також з'ясувати її функції.
3. Висвітлити визначення алюзії, що подаються іноземними та вітчизняними науковцями.
4. Систематизувати основні класифікації алюзії як стилістичного прийому, а також з'ясувати її функції.
5. Окреслити основні напрямки творчої діяльності Кендріка Ламара та проаналізувати семантичні особливості метафор в його піснях.
6. Описати лінгвостилістичні та функціональні особливості вживання метафор в піснях Кендріка Ламара.
7. Проаналізувати лінгвостилістичні та функціональні особливості вживання алюзій в піснях Кендріка Ламара.

Об'єктом дослідження є метафора та алюзія як стилістичні засоби в піснях Кендріка Ламара.

Предметом дослідження є лінгвостилістичні та функціональні особливості вживання метафор та алюзій в текстах пісень Кендріка Ламара.

Для вирішення поставлених завдань застосовувалися такі **методи дослідження**: теоретичний аналіз – дослідити та узагальнити матеріал про основні класифікації та функції метафори та алюзії як стилістичних прийомів; порівняльно-історичний метод – порівняти визначення метафори та алюзії від різних науковців, які досліджували ці стилістичні прийоми в різні періоди; лінгвістичний аналіз – проаналізувати лінгвостилістичні особливості вживання метафор та алюзій, а також їхню роль у структурі речень та семантиці; контекстуальний аналіз – дослідити метафору та алюзію в контексті творчості Кендріка Ламара, а також визначити значимість пісень в соціокультурному контексті; кількісний метод – провести систематичний збір прикладів використання метафори та алюзії у піснях Кендріка Ламара; описовий метод – зробити комплексне представлення отриманих результатів;

Наукова новизна роботи полягає у дослідженні метафори та алюзії як стилістичних прийомів у піснях Кендріка Ламара, а також виокремленні їх лінгвостилістичних та функціональних аспектів. Крім того, було проаналізовано семантичні особливості метафор та алюзій в піснях Кендріка Ламара.

Теоретичну основу роботи становлять праці вітчизняних та іноземних науковців, що присвячені дослідженню визначення, класифікації та функцій метафори та алюзії: Джорджа Лакоффа та Марка Джонсона, Л.П. Єфімова, В.А. Кухаренко, Р.Ф. Томаса, Стефані Росс, П. Леннона, Г. Махачека, Крістофера А. Бітема тощо.

Теоретичне значення дослідження полягає в розроблених класифікаціях для проведення аналізу метафори та алюзії текстів пісень Кендріка Ламара, що в подальшому можуть використовуватися для аналізу цих стилістичних прийомів у творчості інших виконавців.

Практичне значення одержаних результатів визначається можливістю використання даного аналізу для дослідження взаємозв'язків текстів пісень Кендріка Ламара з культурними, соціальними та історичними контекстами, а також для дослідження метафори та алюзії як стилістичних засобів у творчості інших виконавців.

Структура наукового дослідження. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку бібліографічних посилань, який містить 61 джерел, з яких 35 – іноземними мовами, та додатків. Загальний обсяг роботи – 102 сторінок, з яких 76 сторінок основного тексту.

Апробацію результатів дослідження здійснено у формі доповіді під час щорічної студентської наукової конференції ЧНУ ім. Петра Могили «Могилянські читання-2023» (м. Миколаїв, 15 листопада 2023 року) та наукової конференції УКУ «Бакалаврський форум-2024» (м. Львів, 19 квітня 2024 року).

Публікації. Тези «Semantic Features of Metaphors In Kendrick Lamar's Songs» було опубліковано у збірнику тез доповідей XVII міжнародної наукової-практичної конференції «Ольвійський форум-2024», 2024 рік. Тези «Linguistic and Functional Features of the Use of Metaphors In Kendrick Lamar's Songs» було опубліковано у збірнику тез доповідей науково-практичної конференції «Могилянські читання», 2024 рік.

РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ МЕТАФОРИ ТА АЛЮЗІЇ У ЛІНГВІСТИЧНІЙ ПАРАДИГМІ

1.1. Визначення метафори

Метафора – це художній засіб, що полягає в переносному вживанні слова або виразу на основі аналогії, схожості або порівняння, а також слово або вираз, ужиті в такий спосіб [35]. Першою людиною, яка дала визначення слову «метафора» був Аристотель. Ще у 335 році до н.е. він описав метафору у книзі «Поетика», як перенесення назви з одного предмета на інший на підставі спільної схожості, а також розглянув метафору як особливість образного мислення людини [1, с. 25]. Для нього метафора слугувала засобом прикрашання мовлення, досягнення його точності, і також найменуванням нових понять. Такий спосіб розгляду метафори був актуальний до 20 століття.

Французький науковець Ш. Баллі [28] зробив особливий внесок у виникнення і розвиток образного мовлення. Він писав, що людський розум нездібний до абсолютної абстракції, через що не може сприймати щось абстрактне, не пов'язуючи це з чимось реальним. Тому, він зробив висновок, що метафора — це не що інше, як порівняння, в якому розум під впливом тенденції зближувати абстрактне поняття і конкретний предмет поєднує їх в одному слові. Таким чином, підхід Ш. Баллі був більш комплексним і показав, що метафора – це не просто троп і засіб прикрашення мови, а ще й психолінгвістичне явище, не дивлячись на те, що в її основі все ще закладений принцип перенесення.

Схожими були дослідження Хосе Ортеги-і-Гассета, адже він вважав, що метафора є знарядом мислення. Він досліджував метафору, стверджуючи, що метафора на базі часткової схожості об'єктів хибно робить висновок про їх повну тотожність. Це порушує кордони істини і надає їй поетичну силу [11, с. 7].

Джордж Лакофф та Марк Джонсон у книзі "Метафори, якими ми живемо" також визначають метафору як когнітивний процес відображення аспектів однієї сфери досвіду на іншу, де ці дві сфери структурно схожі. На думку Лакоффа і

Джонсона, метафора є не тільки літературним прийомом або формою поетичного вираження, а і фундаментальним механізмом розуміння і сприйняття навколишнього світу. Лакофф і Джонсон стверджують, що метафора – це не просто гра слів, а спосіб мислення і концептуалізації світу, а також інтерпретації реальності. Вони припускають, що багато наших базових понять і категорій структуровані через метафоричне мислення, і що ми використовуємо метафори, щоб зрозуміти абстрактні поняття. Як приклад вони наводять метафору «час – це гроші», щоб розуміти і говорити про час з точки зору економічного обміну [44, с. 4-6].

Іншим мовознавцем, який описав метафору зі своєї точки зору, був Макс Блек. У книзі «Метафора» він представив три різні точки зору до розуміння метафори: точка зору заміщення (substitution view), точка зору порівняння (comparison view) та точка зору взаємодії (interaction view). Точка зору заміщення припускає, що метафоричний вираз може бути замінений буквальним, який має еквівалентне значення. Ця точка зору була широко прийнята літературними критиками і авторами книг з риторики. Натомість точка зору порівняння розглядає метафору як стисле порівняння, яке представляє закладену в основі аналогію або схожість між двома речами. Ця точка зору є окремим випадком точки зору заміщення, оскільки вона припускає, що метафоричне висловлювання може бути замінено еквівалентним буквальним порівнянням. Точка зору взаємодії розглядає метафору як процес взаємодії або зіставлення двох різних сфер досвіду. Вона дає важливе розуміння використання та обмежень метафори і припускає, що використовуючи метафору, утворюються дві думки про різні речі, які взаємодіють і підкріплюються одним словом чи словосполученням, значення якого є результатом їхньої взаємодії [32, с. 279-285].

На відміну від раніше зазначених науковців, багато мовознавців писали про метафору як художній прийом. Мовознавець В.А. Кухаренко вказує, що метафора – це художній прийом, який полягає в перенесенні значень між двома об'єктами на основі їхньої спільної схожості. Якщо метафора включає в себе подібність між неживими та живими об'єктами, то вона вважається

персоніфікацією. Як приклад, Кухаренко наводить словосполучення “the face of London”; таким чином, ознака живого об’єкту “the face” переноситься на неживий об’єкт “London” [14, с. 47-48].

На думку Кухаренко, мета метафори полягає в тому, щоб розкрити зміст якогось поняття по-новому. Метафора створює образ як самого предмета, так і предмета, з яким його порівнюють. Хоча метафора базується на спільній схожості між предметами, кожен з них має свій власний унікальний ряд характеристик. Крім того, чим більш несподіваним і вражаючим є порівняння, тим ефективнішою стає метафора.

Дуже схожим до визначення Кухаренко є визначення Ю.В. Лопанчук, яка пише, що метафора стає стилістичним прийомом, коли два різних явища одночасно порівнюються шляхом перенесення деяких або всіх притаманних властивостей одного предмета на інший, який за природою позбавлений цих властивостей. Вона також вважає, що, метафора є одним з найпотужніших засобів створення образів, що допомагає уявляти складні абстрактні речі з більш зрозумілими або відомими об’єктами [16, с. 112].

Вагомий внесок у дослідження метафори має англійський критик та поет А.А. Річардс. Щоб полегшити опис того, як метафора найкраще забезпечує свій ефект, Річардс вводить два терміни, «tenor» і «vehicle». «Tenor» є головним суб’єктом, тоді як «vehicle» – це те, з чим порівнюється «tenor». Річардс застерігає нас що ми не повинні робити висновків про те, що один з суб’єктів є центральним, а інший – периферійним. Це було уявлення вісімнадцятого століття, яке він відкидає. На його думку, «vehicle» може стати майже просто прикрасою або забарвленням «tenor». З іншого боку, «tenor» може стати майже просто приводом для введення «vehicle», і таким чином перестати бути головним суб’єктом. [31, с. 132]

Відомий лінгвіст Роман Якобсон в роботі «Два аспекти мови і два типи афазичних розладів» стверджує, що метафора є фундаментальним аспектом людської мови і що вона відіграє вирішальну роль у нашому розумінні світу. Теорія метафори Якобсона підкреслює важливість контексту та культурних норм

в інтерпретації та використанні метафор. Він розрізняє два типи метафор: метафоричні та метонімічні. Метафорична передбачає заміну одного терміну іншим на основі подібності або аналогії, тоді як метонімічна передбачає заміну на основі суміжності або асоціації. Також він вказує на те, що взаємодія цих двох елементів, подібності та суміжності, особливо яскраво виражена у словесному мистецтві, але не обмежується ним, а відбувається і в інших системах, таких як кіно та живопис [42, с. 109-114].

Отже, існує багато визначень метафори від відомих іноземних та вітчизняних мовознавців, таких як Джордж Лакофф і Марк Джонсон, Макс Блек, В.А. Кухаренко, А.А. Річардс та Роман Якобсон. Можна сказати, що кожний з цих дослідників зробив внесок у розуміння метафори, використавши власні підходи до її визначення.

1.2. Основні класифікації метафори

Існує велика кількість класифікацій метафор, адже існує багато підходів до вивчення метафори. Наприклад, Лакофф та Джонсон, які досліджували когнітивний аспект метафори, розділяють їх на три категорії:

- Структурна метафора – це коли одне поняття метафорично структурується в межах іншого. Наприклад, метафора «суперечка – це війна» відображає структуру війни (з такими поняттями, як напад, захист і перемога) на структуру суперечки (з такими поняттями, як атака в суперечці, захист в суперечці і перемога в суперечці) [44, с. 61] ;

- Орієнтаційна метафора. Такі метафори організують систему понять у просторовому відношенні один до одного. Наприклад, ознаки слова “happy” переносяться на слово для позначення просторової орієнтації “up”, і в результаті виникає вираз “to feel up” – почувати себе чудово [44, с. 14].

- Онтологічна метафора. Онтологічні метафори позначають абстрактні явища як сутності або субстанції, що полегшує процес їх осмислення, що дає змогу класифікувати, групувати та кількісно оцінювати ці явища [44, с. 25-26].

Свою класифікацію метафори представила і А.С. Овсієнко у роботі «Classifications of Metaphors in Modern Linguistics». Вона розділяє метафори на два види: ті, що виражені тільки з однієї точки зору, є простими, а ті, що складаються з кількох метафорично вживаних слів, які створюють цілісний образ, називають розгорнутими, або розширеними. Фактично, розгорнута метафора – це ряд доповнюючих один одного простих метафор, які посилюють вмотивованість образу. Крім того, А.С. Овсієнко окремо виділяє композиційну, або сюжетну, метафору, яка реалізується на текстовому рівні [19, с. 78].

У праці про переклад Ньюмарк [51] представляє найширшу схему класифікації метафор відповідно до її оригінальності із шістьма категоріями: «мертві», «клішовані», «свіжі», «адаптовані», «стандартні» та «оригінальні» [51, с. 106].

Мертва метафора – це метафора, яка втрачає свої переносні та конотативні значення і вживається як звичайні слова. Це метафора, в якій «майже не усвідомлюється образ», тобто метафора, яка зазвичай не може бути розпізнана як метафора. Ньюмарк (там само) стверджував, що носіями мертвих метафор часто є термінологія «простору і часу, основних частин тіла, загальних екологічних особливостей та основних видів людської діяльності».

Клішована метафора визначається як категорія метафор, які втратили естетичний сенс і використовуються лише в конотативній функції, з метою більш чіткого вираження думки, частіше з більшою часткою емоційності. Вони використовуються «емоційно» «як замітник чіткої думки» [51, с. 107]. Іншими словами, цей тип метафори надмірно використовується і більше не передає жодного переносного значення, а це означає, що її образна сила значно зменшилася. Метафори-кліше, однак, вказують читачеві на слово або вираз, який не є звичайним. Таким чином, кліше – це метафори, які спираються на надто знайомі вирази як у прямому, так і в переносному значенні.

Адаптована метафора являє собою звичайну метафору, що була перенесена у новий контекст. Сюди відносять приказки і прислів'я.

Стандартна метафора є «усталеною» метафору, яка може бути ефективною при неформальному використанні. Ньюмарк стверджує, що «стандартна метафора має певну емоційну теплоту, яка не згасає від надмірного використання», наприклад, «він бачить страх у моєму серці», «його життя висить на волосині». Такі метафори зазвичай застосовуються в неформальному тексті. Адаптована метафора є, фактично, стандартною, але письменник або мовець адаптують її до нового контексту.

Свіжа метафора класифікується Ньюмарком як «метафоричний неологізм». Ці специфічні метафори створюються шляхом запозичення або, як уточнює Ньюмарк, «вони є неологізмами, що стають модними у середовищі цільової мови» [51, с. 112]. Іншими словами, вони класифікуються як сленгові та розмовні, вони є специфічними для кожної мови.

Оригінальну метафору Ньюмарк вважає індивідуальною авторською метафорою, яка використовується виключно автором і не є поширеною у повсякденному вжитку. Він додає, що цей тип метафор «містить у собі ядро важливого послання письменника, його особистість, його коментар до життя, і хоча вони можуть мати невеликий культурний елемент, вони повинні бути передані чітко» [51, с. 112].

Схожа класифікація існує і в роботах В.А. Кухаренко та Л.П. Єфімова [9]. Вони пропонують класифікувати метафору за частотою вживання. Таким чином, якщо метафора використовується вперше і не зафіксована у словниках, то вона вважається свіжою, або оригінальною, а якщо вона вживана багаторазово, то вважається сталою, або мертвою. На думку науковців, оригінальні метафори звучать виразно та несподівано, а мертві метафори, навпаки, з часом втрачають свою експресивність.

Л.П. Єфімов в праці «Стилістика англійської мови і дискурсивний аналіз» запропонував класифікувати метафору за ступенем стилістичного потенціалу. Згідно з цією класифікацією, науковець виділяє три види:

1. Номінативні;
2. Когнітивні;

3. Образні [9, с. 54-55].

На думку Єфімова, номінативні метафори не несуть жодної стилістичної інформації. Вони призначені для позначення нових предметів чи явищ предметного світу. Номінативна метафора є суто технічним прийомом номінації, коли нове поняття позначається за допомогою старої лексики, а також є джерелом лексичної омонімії. В тому випадку, коли об'єкт набуває властивості, характерної для іншого об'єкта, утворюється когнітивна метафора. Оскільки когнітивна метафора є джерелом лексичної полісемії, вона не має великої стилістичної цінності. На відміну від номінативної та когнітивної метафори, образна метафора є найбільш виразним видом. Образні метафори характеризуються як яскраві, колоритні та поетичні [9, с. 54-55].

Науковець П.Ю. Цуркаленко у праці класифікувала метафору за тематичною приналежністю допоміжного суб'єкта, зазначивши, що характер основного суб'єкта при цьому не враховується. Таким чином, вона виділяє такі види:

1. Анімалістична. Вона створюється на основі порівняння з твариною.
2. Антропоморфна. В її основі лежить порівняння предметів, рослин та тварин з людиною.
3. Просторова. Така метафора базується на аналогії з будь-яким виміром простору, або коли з простором порівнюється час.
4. Ключова, або концептуальна. Така метафора іменує тематичну зону-джерело другорядних метафор. На думку Цуркаленко, ключовими є метафори вогню, сну, шляху, води та інші [25, с. 25].

Також свою класифікацію запропонувала і науковець Ю.В. Жила. Вона запропонувала розділити їх на такі види:

- номінативна, в основі якої лежить заміна одного описового значення іншим, а також омонімія;
- образна, що виникає в результаті переходу від ідентифікуючого значення до предикатного і є джерелом синонімії;

- когнітивна, що виникає в результаті зміщення поєднуваності предикатних слів і є джерелом полісемії;
- генералізуюча метафора, в результаті якої стираються межі лексичних значень та логічних порядків, що стимулює виникнення логічної полісемії [10, с. 26].

О.А. Німенко у праці «Метафора у лінгвістичному аспекті» зазначила, що метафори можна класифікувати за частинами мови, на яких вони базуються. Вона виділяє три типи метафор:

- іменні, або субстантивні;
- дієслівні процесуальні;
- ад'єктивні [18, с. 56].

Найбільш поширеним типом метафори є генітивна метафора, яка є різновидом іменної метафори. Вона складається з двох іменників, де сама метафора розташована в головному слові, а залежне слово в родовому відмінку допомагає розкрити образ. Для дієслівної метафори контекст створюється співвідношенням іменника з дієсловом, а ад'єктивна метафора є метафоричним епітетом.

Науковець Соломчук пропонує схожу класифікацію за частинами мови, додатково поділяючи субстантивні метафори на декілька видів:

1. Загальномовні одночленні іменникові метафори, образність яких стерлася. Наприклад, вічко (у дверях), вікно (між уроками).
2. Двочленні іменникові метафори. Наприклад, свято душі, муки творчості.
3. Тричленні іменникові метафори, в яких образність виникає на нанизуванні лексем. Наприклад, волею богів естет [23, с. 140].

У статті Стретович Т.П. згадується класифікація за ступенем змістової віддаленості вихідних та цільового доменів. Згідно з нею, метафора може бути зовнішньої або внутрішньої. Внутрішня метафора базується на звичних словах певного семантичного поля. Наприклад, до семантичного поля «влада» відносяться такі слова як дерегувати, управляти і т.д. Якщо метафора

користується цими словами, що характерні для даного поля, то вона внутрішня. Якщо у метафорі замінюється слово на інше, що не характерне для цього семантичного поля, то вона вважається внутрішньою і як правило може звучати незвично [24, с. 236].

Крім того, науковець Стретович також писала про класифікацію метафор за поширеністю в мові. Вона виділила загальномовні та індивідуальні метафори і зазначила, що ці типи використовуються в різних функціональних стилях, значно відрізняються частотою їх вживань та функціями, які вони виконують. Для загальномовних метафор характерним є експресивно-смісловне наповнення, тоді як індивідуальні метафори сповнені експресивно-емоційними елементами.

Таким чином, було розглянуто різні класифікації метафор, що були запропоновані різними вченими. Джордж Лакофф і Марк Джонсон писали про структурну, орієнтаційну та онтологічну метафору, які описують різні аспекти метафоричного використання мови, а А.С. Овсієнко розділила метафори на прості та розгорнуті, а також окремо виділила композиційну метафору. Відомі лінгвісти В.А. Кухаренко та Л.П. Єфімов класифікували метафору за частотою вживання, П.Ю. Цуркаленко розділив метафори за тематичною приналежністю допоміжного суб'єкта, а О.А. Німенко запропонувала класифікувати метафори за частинами мови, на яких вони базуються.

1.3. Функції метафори

Метафора є важливим інструментом в мовленні, що дозволяє передавати складні та абстрактні ідеї в більш доступній і зрозумілій формі. Одним з основних аспектів дослідження метафор є вивчення їх функцій. Функції метафори включають не тільки допомогу в поясненні абстрактних концепцій, але й використання їх для створення нових ідей, підкреслення емоційних станів та створення образів у мовленні.

Функції метафори описав лінгвіст Макс Блек, а саме, він виділив дві функції: аналогія та подібність. На думку Макса Блека, названий об'єкт є або

подібним, або аналогічним за значенням своєму буквальному еквіваленту. Після того, як читач виявив підставу для аналогії чи подібності між двома об'єктами, він може простежити авторський шлях і, таким чином, дійти до початкового буквального значення [32, с. 282].

Хосе Ортега-і-Гассет також виокремив дві функції метафори. Першою функцією є створення найменувань до нових явищ, які неможливо пояснити словами в прямому сенсі, за допомогою перенесення схожих ознак між двома предметами або явищами. Другою функцією метафори є її використання для того, щоб не тільки назвати певний абстрактний об'єкт, щоб він став більш зрозумілим, а й, фактично, придумати його. Таким чином, цю функцію можна вважати окремим способом мислення – метафоричним [52, с. 77].

Науковець Соломчук вважає, що метафора виконує одразу три функції:

- інформативну, що визначає об'єктивність передачі інформації про значення ознаки через образні мовні структури;
- образну, що полягає в кодуванні метафорою основного значення предмета чи явища, за рахунок чого і породжується художній образ;
- символістичну, яка допомагає правильно побачити зашифровані знаки і вловити настрій автора [23, с. 139].

Крім цього, вона додає, що метафора може мати наступні функції:

1. Естетична, коли мова наділяється виразністю, а також породжує відчуття чогось нового, відображає суб'єктивне ставлення автора до ситуації;
2. Пізнавальна, коли метафора чітко відображає висловлювання, за рахунок чого створюється логічна побудова думки, що дозволяє уникнути використання великої кількості слів у висловах і сприяє їх лаконічності;
3. Оціночна, що допомагає створити один цілісний образ, який виражає позитивні чи негативні характеристики слів, які були укладені в метафорі;
4. Психологічна, що допомагає зануритися в процес сприйняття людиною світу з точки зору «психічного будови особистості», спираючись на власний психологічний стан [23, с. 139].

Серед вітчизняних науковців, які описали функції метафори, можна виділити Л.І. Мацько і О.М. Мацько [17]. Вони вказують, що метафора виконує пізнавальну, номінативну та образну функції. Метафорою користуються для опису та пояснення певних явищ, а також для номінації різних предметів, наприклад, мишка (для управління комп'ютером), лапка (у швейній машині), собачка (деталь) тощо. Найбільш помітною, на їх думку, функцією метафори є образна, адже ця функція здатна швидко і точно активізувати перцептивні можливості слухача, а також викликати відгук у його свідомості та почуттях [17, с. 145-146].

Власну класифікацію функцій метафори пропонує О.Т. Дрібнюк, вказуючи в роботі такі функції:

1. Номінативна, що використовується для створення найменування реалії чи явища.
2. Комунікативна, що дозволяє адресату передати інформацію в короткій формі.
3. Популяризаторська, що дозволяє передати складну ідею в доступній формі для недостатньо обізнаного адресата.
4. Прагматична, що дозволяє метафорі бути сильним засобом формування необхідного емоційного стану.
5. Зображальна, що допомагає зробити повідомлення більш образним, яскравим і важливим.
6. Інструментальна, яка допомагає автору сформулювати певні уявлення про світ.
7. Гіпотетична, що дозволяє представити те, що не є до кінця усвідомленим, таким чином, створюючи припущення про предмет або явище.
8. Моделююча, що створює певну модель світу, а також досліджує взаємозв'язок між його елементами.
9. Евфемістична, що допомагає автору передати інформацію, яку не хоче зазначати в прямому сенсі через морально-етичні погляди.

10. Когнітивна, за допомогою якої метафора стає засобом пізнання та категоризації світу.

11. Естетична, за допомогою якої метафора приваблює увагу слухача і здатна зробити повідомлення більш ефективним [7, с. 141-142].

Окрім функцій, О.Т. Дрібнюк також описала ефекти, що може створити метафора. Першим з них є ефект обманутого очікування, що з'являється в тій ситуації, коли враження читача, яке складається щодо метафори, не співпадає з реальною ціллю метафори, наприклад, щось метафоричне сприймається як неметафоричне і навпаки. Другим є ефект підсиленого очікування, що утворюється, коли буквальне значення є малоймовірним, але читач не може зрозуміти можливе метафоричне значення. Останнім є ефект виправданого очікування, який можна побачити в тих випадках, коли метафоричне значення є настільки чітким і яскравим, що у читача виникає бажання більш детально ознайомитися з ним [7, с. 142-143].

Багато уваги функціям метафори приділила Л.В. Одинецька. В праці вона виділила п'ятнадцять функцій, а саме:

1. Номінативна. Л.В. Одинецька вважає, що без метафори словотворчість була б неможливою, а унікальна роль метафори для номінації певних об'єктів полягає в тому, що метафора створює баланс між зрозумілим об'єктом та об'єктом, який майже неможливо пояснити. Також номінативна властивість діє не тільки в рамках однієї мови, а й на міжмовному рівні.

2. Інформативна. У праці підкреслена невід'ємність інформативності та метафори як явища. На думку лінгвіста, першою особливістю інформації у метафорі є цілісність та панорамність образу, що вона створює. Панорамність інформації сильно пов'язана з гносеологічною сутністю лексики, яка є матеріалом для будь-якої метафори. Іншою властивістю метафоричної інформації є зв'язок з людською підсвідомістю. Л.В. Одинецька наводить приклад глибинності образних асоціацій людини з кольорами (чорний – сповнена небезпеки ніч, зелений – символ тепла та родючості). Останньою

властивістю інформативності метафори є багатогранність образного сприйняття ситуації. Як приклад, книга є і вчителем, і другом, і джерелом пам'яті тощо.

3. Мнемонічна. Ця функція полягає в тому, що людина краще запам'ятовує інформацію за допомогою метафори. На думку автора праці, підвищена здатність запам'ятовувати пов'язана з тим, що метафора має високу емоціональну насиченість. Водночас, мнемонічна функція дуже рідко зустрічається в чистому виді, а скоріше поєднується з іншими функціями метафори.

4. Стилеутворююча. Метафора приймає участь у формуванні стилів, зокрема у стилі художньої літератури. Метафора є однією з яскравих прикмет художньої літератури.

5. Текстоутворююча. Текстоутворююча властивість метафори є її здатність бути вмотивованою та розгорнутою, тобто різні тексти можуть утворюватися за допомогою метафоричного початку. Ефект текстоутворювання – це наслідок панорамності образу, велика частка несвідомого в його структурі, а також плюралізм образних відображень, що є особливостями метафоричної інформації. Цю функцію метафори можна розуміти буквально, як створення тексту, так і образно, як утворення підтекстового рівня.

6. Жанроутворююча. Ця метафора приймає участь у створенні певного жанру.

7. Евристична. Використання метафор в наукових текстах допомагає вивчити евристичну, або пошукову, функцію метафори, адже багато термінів створюється за допомогою метафор. Наприклад, мантия землі.

8. Пояснювальна. На думку Л.В. Одинецької, пояснювальна метафора є мовним фундаментом та підтримкою при вивченні будь-якого ремесла: фізики, музики, біології, астрономії тощо.

9. Емоційно-оцінювальна. Метафора є чудовим засобом впливу на адресата мовлення, адже нова метафора в тексті сама по собі вже викликає емоційно-оцінювальну реакцію адресата мовлення. Також важливо відмітити, що, аналізуючи емоційно-оцінювальну функцію метафори, треба приділяти увагу не

мовленнєвим метафорам з їх зміненою емоціональною оцінкою, а типовим, мовним метафорам.

10. Етична. Хоча етична функція метафор майже не вивчена, можна з впевненістю сказати, що із засвоєнням мови людина засвоює оцінки, а отже, і норми. Таким чином, метафора є чудовим інструментом впливу на людину та її виховання.

11. Аутосугестивна. Висока та унікальна інформативність метафори робить її чудовим засобом для самонавіювання та самовпливу. Л.В. Одинецька вказує на те, що аутосугестивна функція метафори відкриває цілу галузь цікавих досліджень, які показують, що метафора має властивості психотерапевта.

12. Кодувальна. Маючи високу компресію змісту, метафора може відігравати роль коду. З погляду лінгвістичної інтерпретації кодувальна функція метафор виявляється вельми складною, протре висока інформативність метафори сприяє гарному кодуванню.

13. Конспіративна. Конспіративною називається функція метафори, що використовується для засекречування сенсу. Ця функція метафори тісно пов'язана з кодувальною функцією.

14. Ігрова. Метафору інколи використовують як засіб комічного або як одну з форм мовної гри. Як форма мовної гри метафора широко використовується в художніх творах.

15. Ритуальна. Оскільки метафора традиційно використовується у привітаннях, святкових тостах, а також вираженні співчуття, то вона має ритуальну функцію. [20, с. 45]

Варто також згадати працю В.А. Кухаренко, у якій вона вказує на стилістичні функції, або аспекти, метафори. Вона пропонує аналізувати метафору за такими аспектами: семантика, оригінальність, чіткість, яскравість, а також детальність створеного образу [14, с. 48].

Підсумовуючи, можна зробити висновок, що метафора є важливим інструментом, що допомагає в поясненні складних та абстрактних ідей, а також підкреслення емоційних станів та створення образів у мовленні. Більш того, було

розглянуто різні функції метафори, які були описані такими лінгвістами, як Макс Блек, А.А. Річардс, Л.В. Одинецька, Л.П. Єфімов та В.А. Кухаренко.

1.4. Визначення алюзії

Алюзія – це неявне або приховане посилання на особу, подію, предмет або частину іншого тексту. Більшість алюзій ґрунтується на припущенні, що у автора і читача є спільні знання, на основі яких читач зрозуміє авторський референт. Слово «алюзія» походить від пізньої латини «allusio», що означає «гра слів» або «гра», а також є похідним від латинського слова «alludere», що означає «пустувати» або «глузливо посилатися на щось» [37].

Дуже часто термін «алюзія» стоїть поруч з термінами «ехо» та «цитата», через що вони ототожнюються або є взаємозамінними. Однак, редактор біблійних робіт Крістофер А. Бітем дав визначення цим поняттям і, таким чином, визначив їх відмінності в роботі «Echoes of Scripture in the Letter of Paul to the Colossians» [29]. На його думку, ехо – це «тонкий літературний спосіб відсилання, який не призначений для публічного визнання, але походить від конкретного попередника. Авторське формулювання може перегукуватися з попередником свідомо чи несвідомо та/або контекстуально чи неконтекстуально» [29, с. 17], цитування – це «навмисне, явне, дослівне або майже дослівне цитування попереднього тексту довжиною шість або більше слів» [29, с. 20]. Бітем виділяє чотири ознаки алюзії:

1. Алюзія – це навмисна, свідомо спроба автора відсилати читача до попереднього тексту. Ця ознака базується на ідеях різних науковців. По-перше, американський поет та літературний критик Джон Голландер в книзі «The Figure of Echo: A Mode of Allusion in Milton and After» писав: «Намір зробити алюзію впізнаваною, на мою думку, є важливим для концепції, і ця концепція генетично обмежена більш ранніми вживаннями слова «алюзія» у шістнадцятому столітті, які ближчі до етимону *ludus* – у значенні «каламбур» і «жарт». Знову ж таки, слід зазначити, що в цьому сенсі не можна натякати ненавмисно – ненавмисна алюзія

є різновидом соліпсизму» [40, с. 64]. Схоже твердження має відомий дослідник японської літератури Ерл Майнер, який визначив алюзію як «свідоме включення поетом впізнаваних елементів з інших джерел, попередніх чи сучасних, текстових чи позатекстових» [50, с. 38-39].

2. Алюзія має єдине джерело, яке можна ідентифікувати. Використовуючи алюзію, автор намагається вказати аудиторії на один конкретний об'єкт: текст, подію, традицію, людину або річ (конкретну чи абстрактну). Алюзія також є засобом одночасної активації лише двох текстів.

3. Алюзія повинна достатньо виділятися, щоб бути сприйнятою читачем. Бітем підкреслює, що якщо алюзія не є зрозумілою, то аудиторія може легко пропустити її, осягнувши лише поверхневий сенс. Автор також посилається на Голландера, який писав, що щоб алюзія була успішною, попередній текст має бути «...частиною портативної бібліотеки, спільної для автора та його ідеальної аудиторії» [40, с. 64].

4. Автор, який використовує алюзію, розраховує на те, що аудиторія згадає первісний зміст попереднього тексту і пов'яже відповідні компоненти, яких вимагає новий контекст для найбільш повного розуміння. Цю ідею підтверджує теолог Майкл Б. Томпсон: «Для того, щоб алюзія була успішною, аудиторія повинна розпізнати знак, усвідомити, що він навмисний, згадати аспекти оригінального тексту, на які натякає автор, і пов'язати один або кілька з цих аспектів з текстом, що натякає, щоб зрозуміти думку автора» [59, с. 29].

Підсумовуючи, Бітем пише, що алюзія – це «художній прийом, навмисно використаний автором для того, щоб відсилати читача до єдиного ідентифікованого джерела, один або кілька компонентів якого необхідно запам'ятати і перенести в новий контекст для повного розуміння тексту» [29, с. 24], також підкресливши, що алюзією вважається лінійний маркер з п'яти слів або менше. Він також чітко і стисло пише, що алюзія є менш виразною, ніж цитата, але більш виразною, ніж ехо.

Схожу думку має науковець Кармела Перрі в своєму есе «On Alluding» [54]. Вона пояснює семантику цього тропу, який функціонує як звичайне мовне

посилання в тому сенсі, що маркер ехо або алюзії функціонує як елемент відсилання до певного (референтного) тексту. Але на відміну від звичайної згадки, в якій термін-відсилка вказує на референт, називаючи його, алюзія, насамперед, робить це в її непрямому, мовчазному вигляді, імітуючи референт; інакше кажучи, алюзія відіграє роль референта, перетворюючись на нього, і тим самим змушує нас розглядати контекст алюзії у зв'язку з імітованим, маркованим текстом.

Кажучи про алюзію, важливо також згадати науковця Х.В. Петрину, яка описала алгоритм алюзійного процесу. На її думку, існує шість складових:

1. Алюзія є посиланням на конкретний літературний твір;
2. Про алюзію в тексті «сигналізує» алюзійне слово чи словосполучення;
3. Алюзійне слово чи словосполучення встановлює зв'язок із відповідним літературним джерелом;
4. Розуміння алюзійного смислу є результатом встановлення між двома текстами додаткових зв'язків: аналогій, паралелей, чи навпаки, протиставлень, антитез;
5. Алюзійний процес є двоплановим через взаємодію та взаємовплив тексту-джерела й нового тексту;
6. Однією з умов успішного з'ясування алюзійного процесу є наявність «філологічного мінімуму», тобто знання літературних творів, авторів, основних сюжетів, тем та культурних контекстів, до яких відсилає алюзія. [21, с. 55-56]

Інше бачення на дослідження алюзії мав американський філософ Вільям Ірвін. На відміну від вищезазначених науковців, які вбачають навмисність в алюзії, Ірвін розглядає три погляди на роль тексту та автора у створенні алюзії: інтенціоналістський, інтерналістський та гібридний. Інтенціоналістський погляд стверджує, що алюзія повністю залежить від наміру автора. Якщо автор має намір натякнути, то алюзія існує, навіть якщо аудиторія її не помічає. Інтерналістський погляд зосереджується на схожості між текстами, але це може бути проблематично, оскільки два тексти можуть мати спільні елементи без будь-якої навмисної алюзії. Гібридний погляд поєднує обидва підходи,

вимагаючи як авторського наміру, так і внутрішніх особливостей, які можна розпізнати як алюзії [41, с. 289].

Такі погляди були також описані у статті «Art and Allusion», що була написана Стефані Росс. По-перше, вона виокремлює дві поширені помилки, яких дотримуються філософи та критики щодо алюзії. По-друге, вона зазначає, що існує тенденція «помилково обмежуватися літературною алюзією», можливо, через те, що поезія є «найбільш лаконічним з мистецтв». По-друге, вона стверджує, що існуючі пояснення алюзії є хибними, оскільки «прив'язують нас до хибних теорій мистецтва та природи» [56, с. 59].

Якщо казати про підходи до аналізу алюзій, то Росс також розглядає три: інтенціоналізм, інтерналізм та термін «золотої середини» (middle ground). Вона критикує інтенціоналізм, посилаючись на випадки, коли існує невідповідність між заявленими намірами митця та фактичним змістом твору. Наприклад, поет може мати на увазі алюзію, яку критики не сприймають, або критики можуть знайти алюзію, яку митець не мав на увазі. Таким чином, вона доходить висновку, що інтенціоналізм є недостатнім, оскільки допускає занадто багато суб'єктивності та ігнорує внутрішні властивості твору мистецтва. З іншого боку, інтерналізм зосереджується виключно на внутрішніх особливостях твору мистецтва для визначення алюзії [56, с. 60-63].

Росс стверджує, що такий підхід є надто «щедрим» і може помилково приписувати алюзії, ґрунтуючись виключно на поверхневій схожості. Тому, вона пропонує золоту середину: «Я стверджую, що один твір мистецтва, А, натякає на інший твір мистецтва, Б, тільки якщо художник А (1) мав намір послатися на Б, і (2) включив в А непряме посилання на Б». Цей гібридний підхід визнає як наміри художника, так і внутрішні властивості твору мистецтва. Росс визнає, що її визначення дещо розпливчасте, але вважає, що вивчення різних випадків може прояснити, як непряма алюзія функціонує в різних видах мистецтва [56, с. 63].

Згодом вона пише про кросс-модальні алюзії, коли один вид мистецтва відсилає до іншого. Росс досліджує потенціал алюзій між літературою та візуальним мистецтвом, зазначаючи, що вірші можуть натякати на картини через

описи або тематичні паралелі, тоді як картини можуть відсилати до літературних творів через включення символічних елементів. Як приклад вона наводить картину Вільяма Фріта «День Дербі» 1858 року, яка тонко включає в себе сцену з «Старої крамниці дивацтв» Чарльза Діккенса. Також, вона визнає, що крос-модальні алюзії між музикою та іншими видами мистецтва є більш складними через абстрактну природу музики та труднощі у встановленні спільного змісту чи форми. Тим не менш, вона припускає, що назви, заголовки та театральні програмки можуть сприяти таким алюзіям, хоча й опосередковано [56, с. 68].

У той же час, важливою є ідея літературного теоретика Зіви Бен-Порат [30, с. 588], яка звернула увагу на метонімічну природу алюзії, описуючи її як «знак, що перебуває в метонімічних відносинах зі своїм референтом». Метонімічна структура зв'язку знак-референт, як і в усіх метоніміях, є результатом репрезентації об'єкта одним з його компонентів або однією з систем, до яких він належить. У такій референції метонімічна структура ґрунтується на зміщенні акцентів і на припущенні, що об'єкт, який згадується, як елемент більшого цілого, має інші ознаки, окрім тих, що натякають на нього, хоча, звичайно, відносна важливість ознак, що натякають на об'єкт, у тексті є більшою. Тому непрямолінійність, стислість або відсутність акценту, що є відмінними риси цього конкретного знака (алюзії), не знижують його комунікативної ефективності.

Вагомий внесок у дослідження алюзії також зробив науковець Г. Махачек. Досліджувавши роботу Джона К. Хейла, він помітив, що той використовує термін «алюзія» для позначення як одиниці-відсилки, так і референта. Тому, він вирішив запровадити нову термінологію, порівнявши себе з А.А. Річардсом, який придумав поняття «tenor» та «vehicle» для позначення двох елементів метафори. Він запропонував, щоб у випадках, коли було б корисно відрізнити фразу, яка відсилає, від фрази, на яку посилаються, ми говорили про відсилання як репризу (*reprise*), а про початкову версію – як відріг (*spur*). Початкова фраза є відрогом в тому сенсі, що, вона як скеля, привертає увагу автора, який посилається на неї, і в тому сенсі, що вона дала поштовх для його алюзивного

переосмислення. А реприза – це повторення, тобто те, що автор, який посилається, робить з попередньою фразою. Ця пара термінів покликана підкреслити креативність автора, що посилається, не менше, ніж того, чію референцію він адаптує [47, с. 528-529].

Цікаве продовження термінам «реприза» та «відріг» дає науковець Вільям Кінслі. В статті «The Anatomy of Allusion» [55], що була певною критикою на роботу Махачека, він описав поняття «подвійна реприза» (the double signifier) та «множинна алюзія» (the multiple allusion). Подвійна реприза передбачає дуальність репризи: вона має як своє основне значення, так і значення, яке передає відріг (референт). Множинна алюзія виникає у випадку, коли одна реприза може відсилати до двох або більше референтів, що належать одному або кільком авторам [55, с. 254].

Науковець Кармела Перрі в іншій своїй роботі під назвою «Knowing and Playing: The Literary Text and the Trope Allusion» [53] вирішила дослідити алюзію як психологічне явище. На її думку, алюзія представляє основні психічні процеси інтерналізації, злиття та відокремлення. Ці процеси беруть свій початок у довербальному періоді, але продовжуються, виконуючи різні функції протягом усього життя: від наших найперших ментальних рухів самостворення та створення інших у наших уявних світах до зрілих емпатійних рухів до пізнання себе та інших. Алюзія, як і всі тропи в їхніх різних проявах, таким чином підтверджує безперервність психічного розвитку; зокрема, вона стверджує безперервність «я», ядро ідентичності, у його відношенні до інших. Авторка спирається на концепцію сепарації-індивідуалізації (процес, через який дитина розвиває почуття індивідуальності), що дуже схоже на те, як працює металептична алюзія [53, с. 124].

Металепис, що перекладається з грецької як «зміна» або «участь», можна описати як «троп тропу» [48], тобто образний прийом, який будується на іншому образному прийомі. Таким чином, у металептичній алюзії пізніший текст не лише відсилає до попереднього, але й видозмінює або переосмислює оригінал. Подібне використання алюзії має прототип у психічному житті. На думку Перрі,

алюзивний рух «представляє невербальний процес емпатії: інтрапсихічний процес, в якому саморепрезентація на мить зливається з репрезентацією іншого, щоб пізнати його, після чого відбувається повторне злиття, зберігаючи межі між собою та іншим. Для справжньої емпатії необхідний високий ступінь сили еґо; адже тільки людина з надійною самомежею може ризикнути злитися з іншим, може грайливо втратити себе, щоб знайти себе – тобто пізнати тонкі відмінності і схожість по відношенню до іншого» [48, с. 122].

Отже, було проаналізовано поняття алюзії як художнього прийому, що полягає в непрямому або прихованому посиленні на інші тексти, події чи об'єкти. Також, було описано різні підходи до розуміння та інтерпретації алюзії, включаючи інтенціоналізм, інтерналізм та гібридний підхід, запропоновані науковцями Вільямом Ірвіном та Стефані Росс. Крім того, висвітлено складнощі крос-модальних алюзій між різними видами мистецтва та їхній вплив на глибше розуміння культурного контексту творів, а також алюзію як психологічне явище, що представляє основні психічні процеси інтерналізації, злиття та відокремлення.

1.5. Основні класифікації алюзії

Існує велика кількість класифікацій алюзій, які базуються на певному принципі:

- джерело алюзії або тематика
- форма та зміст
- структурно-функціональні ознаки
- очевидність
- реалізація в іншому стилістичному прийомі
- спосіб маркування
- вплив на літературний твір

Науковець О.Б. Ярема [26] виділяє три різновиди алюзії:

1. антропоніми – імена власні; зооніми (імена тварин, птахів), топоніми (географічні назви); космоніми (назви планет, зірок); ктематоніми – (назви історичних подій, свят і т.д.); теоніми (назви богів, демонів, міфологічних персонажів і т. п.);

2. біблійні, міфологічні, літературні, історичні та інші реалії;

3. алюзії, що локалізуються у відгомонах цитат, контамінаціях, ремінісценціях та інших алюзивних цитатах.

Детальну класифікацію також пропонує Г.В. Кузнєцова [13]. Вона розділяє алюзії тематично на одинадцять класів: літературно-художні, фольклорні, кінематографічні, пісенні, газетно-публіцистичні, крилаті, офіційно-ділові, інтермедіальні, біблеїзми, наукові алюзії, контаміновані експресемами [13, с. 90].

У дисертації «Комунікативно-прагматичний потенціал алюзії в англійському та українському публіцистичному дискурсі» О.О. Лавриненко виявив типи алюзії за формою та змістом.

На його думку, за формою алюзії діляться на два типи: номінативні і цитатні. До номінативних алюзій належать: алюзивні імена/назви, а також фактуальні алюзії (непрямі посилання на події або факти сучасного чи минулого). Серед цитатних алюзій можна виділити алюзії з буквальним відтворенням прототексту (ті, що набувають алюзивного статусу завдяки метафоричному вживанню в іншій дискурсивній сфері), алюзивні квазіцитати (трансформовані прецедентні висловлювання з парадигматичним прирощенням метатексту) та семантико-синтаксичні алюзії (ті, що є заснованими на переносі синтаксичної структури вихідного тексту). Науковець розділив алюзивні квазіцитати на:

1. Морфологічні трансформанти – okazіоналізми в ролі окремих компонентів;

2. Лексико-семантичні трансформанти – замінні елементи, що засновані на омонімії, антонімії, паронімазії тощо;

3. Синтаксичні трансформанти – використання розширення, усічення, заміни порядку слів та контамінації у процесі створення алюзій;

4. Стилiстичнi трансформанти – використання стилiстичних засобiв метафори i метонiмiї [15, с. 14-16].

Вiн також видiлив 4 групи за джерелами алюзивних посилянь: художня лiтература, Бiблiя, корпус фразеологiчних одиниць та тексти зi сфери масової культури [15, с. 16].

Українськi науковцi Власюк Л.С. та Демиденко О.П. [60, с. 156] класифiкували алюзiю за структурно-функцiональними ознаками, а саме:

1. Проста моносемiчна алюзiя, яка має лише одне значення i виражає певну ознаку одного об'єкта.

2. Проста полiсемiчна алюзiя, яка має два або бiльше значень, що передають ознаки одного об'єкта

3. Складна багатокомпонентна алюзiя, яка репрезентує два або бiльше об'єктiв, що базуються на одному прецедентному текстi-референтi.

4. Складна комбiнована алюзiя, яка репрезентує два або бiльше об'єктiв, що вiдсилають до рiзних прецедентних текстiв-референтiв.

Цiкаву класифiкацiю запропонувала науковець В.В. Рижкова. Вона видiлила два види алюзiй: тi, що є цiлком очевидними, зважаючи на популярнiсть їхнього джерела i завдяки наявностi його в текстi, а також алюзiї, розумiння яких ускладнене. [22, с. 64]

Вона, як i О.О. Лавриненко, класифiкувала алюзiї за реалiзацiєю в iншому стилiстичному прийомi. Окрiм метафори та метонiмiї, зазначених Лавриненком, вона вважає, що за допомогою алюзiї можна також створити гiперболу, антономазiю, художнє порiвняння та iронiю. [15, с. 73]

Фiнська професорка Р. Леппiгальме в статтi «Caught in the Frame : A Target. Culture Viewpoint on Allusive Wordplay» [46] визначила два типи алюзiй за їх способами маркування: внутрiшнє (змiни в письмi, лексицi, граматицi, нетиповий порядок слiв або дiєслiвних закінчень; орфографiчнi варiацiї, незвичний вибiр слiв зi спецiальною термiнологiєю, архаїзмами та дiалектизмами) та зовнiшнє (текстовi позначення у видi лапок, курсиву, капiталiзацiї або вставних фраз). [46, с. 200]

Науковець Петрина у дисертації також описала засоби маркування алюзій: лексичні маркери, а також авторські пояснення та примітки. Вона писала, що лексичні маркери характеризуються конкретикою й включають супровідні щодо алюзій лексеми – атрибутивні компоненти:

- ключові слова (фольклорного, архаїчного, характеру)
- дати, числа, у межах яких відбуваються фонетичні варіації
- маніпуляції із спільнокореновими лексемами та закінченнями дієслівних форм
- заміни великих літер малими
- авторські скорочення (еліпсування, усічення)
- уведення порівняльних сполучників, іншомовних включень тощо [21, с. 59].

Таке маркування кваліфікуємо непрямим, привнесеним контекстом. Авторські пояснення визначаємо як пряме, свідоме маркування, яке створюють для легшого сприйняття тексту. Ознакою прямого маркування є безпосереднє позначення алюзії та її джерела; непрямі маркувальні елементи передбачають семний аналіз, виокремлення ключових слів, асоціатів, які в лексичній та семантичній синтезованості сигналізують про алюзію, декодують її та експлікують алюзійність тексту». [21, с. 59]

У статті «Virgil's Georgics and the Art of Reference» [58] Річард Ф. Томас запропонував класифікацію на основі їхньої функції та глибини в літературних творах. Він виділив шість типів, а саме:

1. Казуальна алюзія. Це найпростіша форма алюзії, коли автор посилається на попередній твір у загальному або атмосферному плані, без суттєвого внеску в новий контекст. Існування тексту-джерела визнається, але він не є суттєвим для змісту нового твору.

2. Одинична алюзія. Одиничне посилення є глибшим, ніж казуальне, коли Вергілій натякає на певний уривок або автора з наміром, щоб читач пригадав не

лише фразу, але й її ширший контекст. Таким чином, новий твір успадковує і реконтекстуалізує значення оригіналу.

3. Самоалюзія. Ця форма виникає, коли автор посилається на свої попередні твори, створюючи діалог між різними частинами власних текстів. Вергілій часто посилається на свої попередні твори. Ця внутрішня алюзія поглиблює тематичну єдність і пропонує читачеві збагачене розуміння повторюваних мотивів.

4. виправлення (*Oppositio in imitando*). У цьому випадку алюзія навмисно виправляє або суперечить вихідному тексту, сигналізуючи про наукову заангажованість, коли новий твір змінює або переосмислює свого попередника. Ця практика часто є полемічною, оскільки автор критично ставиться до першоджерела.

5. Очевидна алюзія. Очевидна алюзія створює враження відсилання до певного джерела, але при ближчому розгляді вона розчаровує очікування. Цей тип алюзії грає з припущеннями читача, спочатку здається, що вона йде за відомим шаблоном, але потім розходить з ним, створюючи більш складну взаємодію з традицією.

6. Багаторазова алюзія («злиття»). Це найскладніша форма алюзії, коли кілька джерел поєднуються в єдиний новий контекст. Таким чином, поет визнає широкий спектр впливів, черпаючи з них одночасно для створення нового, збагаченого тексту. Цей метод дозволяє поетові вбирати у свою творчість цілі традиції, переглядаючи або навіть «підкорюючи» оригінальні тексти [58, 175-193].

Типологія алюзій У. Гебеля [39] складається з чотирьох основних форм:

- цитатні
- титульні
- ономастичні
- псевдоінтертекстуальні.

Він також розрізняє «марковані (експліцитні)» та «немарковані (імпліцитні)» алюзії і стверджує, що тип алюзії впливає на тип маркування, яке

ілюструє як «прояв інтертекстуального зв'язку в синтагматичному потоці тексту» [39, с. 135].

Отже, згідно з Гебелем, цитатні алюзії є «специфічним заповненням синтагматичного простору алюзивного сигналу» [39, с. 137]. Цитатні алюзії існують як у маркованій, так і в немаркованій формі, причому лапки, курсив, інтервали або поєднання іншомовного компонента є найпоширенішими варіаціями позначення. Якщо експліцитні цитатні алюзії, як правило, відтворюються повністю, то імпліцитні, тобто немарковані цитати, відтворюються лише частково. У багатьох випадках немарковані посилення містять потужний інтертекстуальний сигнал лише тому, що текст або текстовий уривок, на який посилаються, вже увійшов до колективної дискурсивної пам'яті читача. Кажучи про титульні (номінальні) алюзії, джерелом алюзії є назва твору, наприклад, книги, картини, журналу, пісні чи фільму. Ономастичні алюзії складаються з алюзій, пов'язаних з іменами, в яких, окрім назв місць (топонімів) та знакових історичних подій і епох, використовуються також імена людей. У цьому випадку літературні алюзії розглядаються як образотворчі, які пов'язують між собою тексти, алюзії на нелітературні джерела, події соціальної чи політичної історії, осіб минулого або сучасності тощо. Псевдоінтелектуальні алюзії використовуються в повсякденному житті і, зокрема, в політичних промовах, і містять вигадані заяви, які посилаються на текст, який насправді не існує [39, с. 138-142].

Таким чином, вітчизняні та зарубіжні науковці, такі як О.Б. Ярема, Петрина, Р. Леппігальме, У. Гебель, О.О. Лавриненко, класифікували алюзію за різними принципами: джерелом алюзії або тематикою; формою та змістом; структурно-функціональними ознаками; очевидністю; реалізацією в іншому стилістичному прийомі; способом маркування; впливом алюзії на літературний твір.

1.6. Функції алюзії

Алюзія є важливим стилістичним прийомом, оскільки вона може мати різні функції. Л.С. Власюк у роботі описує чотири функції алюзії: оціночно-характеризуючу, okazіональну, текстоструктуруючу та передбачувальну. Оціночно-характеризуюча функція: передає оціночну інформацію, яка характеризує певний об'єкт (персонаж, явище тощо). Алюзія виражає колективну або індивідуальну оцінку персонажів, їх зовнішність, поведінку, характер, внутрішній світ. Okazіональна функція полягає в наданні читачу референцію на певний історичний період. В цю функцію науковець включає функцію створення рис історичного співвідношення та орнаментальну функцію. Власюк пише: «Функція створення рис історичного співвідношення рідко зустрічається в художніх текстах. Історичне співвідношення зумовлюється зв'язком між певним історичним моментом та алюзією, яка закріплює цей момент в тексті. Згадуючи певний факт в тексті, автор сприяє суб'єктивізації певної події. Як правило, алюзії є маркером історичної спадковості та повторюють сутність, природу людини та її вчинків» [3, с. 35].

Орнаментальна функція алюзії полягає в тому, що прийом алюзії застосовується в якості декоративного елемента і не несе смислового навантаження. За допомогою текстоструктуруючої функції алюзія здійснює внутрішньотекстовий зв'язок. Текст є знаково-тематичним явищем, яке розкриває певну тему та об'єднує всі його частини в одне ціле. В цьому випадку, алюзія не лише виконує функцію зв'язку художнього твору, але і додає інформацію, дає читачеві натяк на можливий розвиток сюжету, порівнюючи один твір з іншим або з якоюсь відомою подією. У цьому полягає передбачувальна функція алюзії [3, с. 36-37].

Д.Л. Волковська [4] виділяє такі функції алюзії:

- 1) зображення певних періодів життя персонажа;
- 2) характеристика взаємостосунків і діяльності персонажів;
- 3) зображення інтелектуальних і духовних потреб персонажа;
- 4) пояснення емоційного стану персонажа;
- 5) опис персонажа з морально-етичної точки зору.

б) сатиричне зображення героїв [4, с. 25].

Значне дослідження провела М.В. Воробйова [5]. В статті вона описала десять функцій алюзії: пізнавальна, дейктична, кумулятивна, функція збільшення кількості кодових систем, експресивна, контактовстановлююча, компресивна, емотивна, оцінна та волонтактивна. Пізнавальна функція полягає в тому, що алюзія залучає до сюжету певні думки, настрої та асоціації, що віддзеркалюють основну ідею тексту. Вона сприяє глибшому розумінню змісту твору через приєднання до важливих ідей, розкриваючи сутність об'єктів, на які алюзія посиляється, через мовні знаки, не закріплені в загальному вжитку. Таким чином, текст інтегрується в літературний та історичний контекст.

З пізнавальною функцією нерозривно пов'язана дейктична функція, яка вказує на місце або час подій тексту через відсилання до іншого тексту, історичних або географічних об'єктів. Кумулятивна функція алюзії також тісно пов'язана з пізнавальною, адже вона передбачає накопичення знань після їх отримання. Ця функція показує, як мовні одиниці накопичують та зберігають інформацію.

Функція збільшення кількості кодових систем, через які здійснюється комунікація, реалізується через інтерсеміотичні, зокрема інтермедіальні, алюзії.

Експресивна функція полягає у вираженні автором свого ставлення до явища або об'єкта, на яке алюзія відсилається. Алюзія дозволяє створювати ідейний світ розповіді, висвітлюючи приховані мотивації персонажів і розкриваючи глибокі змісти, які не завжди очевидні з основного сюжету. Вона підсилює експресію тексту через використання запозичених елементів.

Контактовстановлююча функція відіграє важливу роль у залученні читача до тексту. Алюзії роблять текст більш компактним, активують уяву та підсилюють інтерес, надаючи задоволення від процесу розшифрування алюзій і створюючи зв'язок між автором та читачем через спільні знання. З контактовстановлюючої функції впливає компресивна функція, яка полягає в лаконізації висловлювань.

Реалізація контактовстановлюючої функції дає змогу алюзіям виконувати емотивну функцію, яка допомагає автору викликати у читача певні емоції. Оцінна та волюнтативна функції впливають з емотивної, адже після вираження своїх поглядів автор намагається переконати читача у правоті та вплинути на його дії. Ці дві функції є дуже важливими, адже не лише можуть стимулювати емоційну реакцію, а й спрямовувати її в потрібне русло [5, с. 60-62].

Англійський дослідник Пол Леннон [45] в книзі «Allusion in Press» писав про п'ять функціональних рівнів алюзії: інтратекстуальний (стилістичне акцентування), інтер(кон)текстуальний (підтекст), метатекстуальний (оцінка), рівень обробки інформації (полегшення процесу комунікації або, навпаки, заплутуванням), а також міжособистісно-емоційний рівень (фатичний зв'язок між автором і читачем). Функції, виявлені Ленноном, були віднесені до кожного рівня [45, с. 235].

До інтратекстуального рівня він відніс лише одну функцію: привернути увагу читача. На його думку, алюзії використовують стилістичне акцентування уваги, створюючи лінгвістичні відхилення і часто з'являючись у заголовках. Вони сприймаються як творче, дотепне повторне використання мови, подібне до таких прийомів, як алітерація та гра слів.

До інтер(кон)текстуального рівня він відніс такі функції:

1. Досягнути запозичених стилістичних ефектів.
2. Досягнути економії засобів вираження. Алюзії забезпечують стислість висловлювання, часто покладаючись на знайомство читача з референтом
3. Використати продуктивну багатозначність слів і фразеологічних одиниць. Алюзії пов'язують метафоричні значення з образними виразами, дозволяючи семантичне переосмислення та реінтерпретацію
4. «Значення» важливіше за «висловлювання». Алюзії додають підтекст, означаючи більше, ніж те, що виражено експліцитно, що часто сприяє кращому розумінню читача.

На метатекстуальному рівні алюзія виконує такі функції:

1. Оцінювати нову інформацію в порівнянні з існуючими культурними цінностями і навпаки.

2. Досягти іронічного ефекту висміювання або критики.

3. Досягти гумористично-гротескного ефекту.

4. Переконати, апелюючи до культурних цінностей, які поділяє читач

На рівні обробки інформації Леннон виділяє лише дві функції: полегшити когнітивне навантаження на читача і автора, а також кинути когнітивний виклик читачеві та заохотити його до подальшого читання.

Міжособистісно-емоційний рівень включає в себе такі функції:

1. Встановити спільну мову з читачем.

2. Переконати читача силогістично за допомогою прихованої аналогії.

3. Доставити читачеві естетичне задоволення.

4. Продемонструвати знання світу, переконання, цінності та дотепність автора. [45, с. 236-243]

Г. Махачек в роботі «Allusion» приділив увагу функціям алюзії. На його думку, алюзія може:

1. Визначати жанр твору.

2. Сигналізувати про літературні, політичні чи особисті зв'язки

3. Вказувати на певну цільову аудиторію, створюючи відчуття спільного знання.

4. Слугувати формою прихованої комунікації між обраною групою, створюючи особливий зв'язок між автором і читачем [47, с. 525-534].

У результаті аналізу функцій алюзії, представлених в роботах Л.С. Власюк, Д.Л. Волковської, М.В. Воробйової, П. Леннона та Г. Махачека, можна зробити висновок, що алюзія виконує широкий спектр функцій, починаючи від надання оцінки персонажам і їх взаємодіям до створення структурних зв'язків у тексті. Зокрема, Власюк звертає увагу на алюзії як на спосіб передачі історичної спадковості і надання декоративного елементу, тоді як Волковська виділяє алюзії як засіб глибшої характеристики персонажів та їхнього емоційного стану. П. Леннон розширює розуміння алюзії, описуючи її здатність полегшувати або

ускладнювати сприйняття тексту, а також встановлювати емоційний зв'язок між автором і читачем. Нарешті, Махачек наголошує на алюзії як засобі визначення жанру твору. Таким чином, алюзія є не лише засобом стилістичного акцентування, але й потужним інструментом для поглиблення змісту тексту, створення зв'язків із культурним контекстом і активізації когнітивної діяльності читача. Підсумовуючи, було описано визначення, класифікації та функції метафори та алюзії як стилістичних прийомів, поданих вітчизняними та іноземними науковцями.

У практичній частині роботи проаналізовано метафори у творчості американського реп-виконавця Кендріка Ламара згідно з класифікаціями, які включають семантичний компонент, аспекти оригінальності та чіткості метафори, частину мови, якою виражена метафора та стилістичні функції метафори. Крім того, проаналізовано алюзії у творчості Кендріка Ламара згідно з класифікаціями, які включають джерело алюзії, модальність/кросс-модальність, структурно-функціональні ознаки, реалізацію в іншому стилістичному прийомі, вплив на літературний твір, очевидність, маркування, а також стилістичні функції алюзії. Практична частина дослідження базується на матеріалі 140 метафор та 55 алюзій у творчості виконавця. Матеріал практичної частини наочно представлено у формі таблиці в розділі «Додатки».

РОЗДІЛ II. МЕТАФОРИЧНІ ЗАСОБИ ТА АЛЮЗІЯ У ТВОРЧОСТІ КЕНДРІКА ЛАМАРА

2.1. Основні напрямки творчої діяльності Кендріка Ламара

Кендрік Ламар Дакворт, відомий як Кендрік Ламар, – американський репер, автор пісень і продюсер. Він народився 17 червня 1987 року в Комптоні, штат Каліфорнія, і виріс у малозабезпеченому районі, де були поширені бандитизм і вживання наркотиків. Ламар почав читати реп в юному віці і надихався такими артистами, як Тупак Шакур, Jay-Z і Nas.

Вперше Ламар здобув визнання у 2010 році завдяки мікстейпу *Overly Dedicated*. Його дебютний студійний альбом *Section. 80* був випущений у 2011 році і отримав схвальні відгуки критиків, що допомогло йому стати новою зіркою у світі репу. У 2012 році він випустив свій дебютний альбом *Good Kid, M.A.A.D. City*, який отримав широке визнання критиків і комерційний успіх.

Він отримав численні нагороди за свою музику, в тому числі 13 премій "Греммі", і був названий одним з найвидатніших реперів усіх часів такими виданнями, як *Rolling Stone* і *Time*. У 2018 році Кендрік Ламар став першим представником некласичної або джазової музики, який отримав Пулітцерівську премію за альбом *DAMN.*. Нагорода визнала внесок Ламара в музику та його потужне і спонукаюче до роздумів дослідження афро-американського життя і культури в його текстах.

Дискографія артиста налічує п'ять студійних альбомів (*Section. 80*, *Good Kid, M.A.A.D. City*, *To Pimp a Butterfly*, *DAMN.*, *Mr. Morale & The Big Steppers*), одну збірку (*Untitled Unmastered*), а також сорок чотири сингли.

Музика Кендріка Ламара часто досліджує теми афро-американської культури, соціальної справедливості, внутрішньої боротьби та духовності. Він має унікальну здатність за допомогою своїх текстів розповідати історії та малювати яскраві картини життя в Америці, зокрема в темношкірих громадах. Деякі поширені теми, до яких він звертається у своїх піснях, включають:

- расизм і соціальна нерівність;
- вплив бідності та насильства в його рідному місті Комптон;
- особиста боротьба з психічним здоров'ям, залежністю та невпевненістю в собі;
- духовність і пошук сенсу життя;
- політичні та соціальні висловлення щодо таких питань, як жорстокість поліції, системний расизм та система кримінального правосуддя;
- складність людських стосунків і проблеми любові, вірності та зради.

Його творчість надихнула багатьох і допомогла розпочати важливі розмови про расу, соціальну справедливість та роль музики у створенні змін.

Оскільки Кендрік Ламар відомий своїми складними і багатошаровими текстами, він часто використовує широкий спектр літературних прийомів у своїх піснях, щоб передати своє послання і посилити вплив своєї музики.

Загалом, Кендрік Ламар вважається однією з найвпливовіших і найважливіших фігур у хіп-хоп музиці сьогодні, його творчість часто інтроспективна і глибоко особиста, але він також використовує її як платформу для вирішення ширших суспільних проблем і привернення уваги до несправедливості, яка впливає на життя багатьох людей.

2.2. Семантичні особливості метафор в піснях Кендріка Ламара

У ході дослідження було проаналізовано 140 прикладів метафори у піснях Кендріка Ламара, що наочно представлено у формі таблиці в Додатку А «Аналіз метафор у піснях Кендріка Ламара». Значною частиною дослідження метафор у творчості Кендріка Ламара був семантичний аналіз. Проводячи аналіз метафор для того, щоб згрупувати їх у певні семантичні групи, важливим етапом було виявлення тем кожного альбому виконавця. Дебютний студійний альбом Кендріка Ламара *Section. 80* досліджує соціальні проблеми, що впливають на афроамериканців, особливо молодь, у Сполучених Штатах. Атмосфера альбому

похмура і важка, адже автор звертається до таких тем, як наркозалежність, бандитизм і боротьба темношкірих жінок. Виконавець також досліджує поняття вірності та зради.

Альбом *Good Kid, M.A.A.D. City* розповідає історію виховання репера в рідному Комптоні, штат Каліфорнія, районі, відомому своїм бандитизмом і бідністю. Назву можна інтерпретувати як «хороша дитина в божевільному місті», адже альбом присвячений боротьбі та спокусам, з якими зіткнувся Кендрік Ламар, зростаючи в цьому середовищі.

Наступний його альбом *To Pimp a Butterfly* є глибоким дослідженням проблем політичного характеру. Репер піднімає такі питання, як расова та соціальна нерівність, а також жорстокість поліції.

Четвертий альбом *DAMN.* є дуже інтроспективним та особистим, у якому Кендрік Ламар досліджує такі теми, як віра, сім'я та смерть. Ця робота відображає життєвий досвід автора та його місце у світі.

Останній альбом Кендріка Ламара під назвою *Mr. Morale & the Big Steppers* життєвий досвід автора під час терапевтичної подорожі. Тексти пісень зачіпають різноманітні особисті теми, включаючи травми дитинства і поколінь, подружню невірність і культ знаменитостей.

Після дослідження тематики кожного з альбомів, було проведено групування прикладів метафори за семантикою, в результаті чого було створено 11 семантичних груп (від найбільш вживаних до найменш вживаних):

- особиста боротьба та розвиток;
- важливість та велич творчості;
- почуття;
- бідність та насильство в рідному районі;
- критика політики держави;
- расизм та інші соціальні проблеми;
- культура афроамериканської спільноти;
- шкідливі звички;

- людські стосунки;
- релігія та духовність;
- матеріальні цінності.

Тема особистої боротьби та розвитку займає провідне місце в творчості Кендріка Ламара. Наприклад, метафора “The feelin' is toxic, I feel like I'm boxin' demons” описує емоційний стан автора. Він відчуває себе так, ніби веде постійний бій, подібний до боксерського поєдинку, зі своїми внутрішніми демонами. Це вказує на відчуття пригніченості та поглинання негативними думками та емоціями. Також, у пісні “FEAR.” є метафора “If I could smoke fear away”. Кендрік Ламар розповідає про свій страх смерті в юному віці, особливо на тлі нестримної активності банд і жорстокості поліції в Комптоні, а також про невпевненість у собі та своїх здібностях, страх втратити життя, яке він побудував для себе у віці 27 років, що є алюзією до “Клубу 27”, групи відомих музичних виконавців, які померли у цьому віці. В пісні “Sing About Me, I'm Dying of Thirst” Ламар використовує метафору “I suffer a lot / And every day that glass mirror get tougher to watch / I tie my stomach in knots” для того, щоб показати, що йому важко дивитися на себе, адже він стає тією людиною, якою не хоче бути, і через це його нудить. На відміну від попередньо проаналізованих метафор, метафора “Sorry I didn't save the world, my friend / I was too busy buildin' mine again” вказує на те, що незважаючи на те, що автор не може допомогти усім його слухачам у цьому жорстокому світі, він нарешті зміг побудувати свій «світ», що є важливим етапом розвитку виконавця, як особистості.

Не менш популярною темою пісень Кендріка Ламара є важливість та велич його творчості. На нашу думку, найяскравішою метафорою з цієї семантичної групи є “I penetrate the hearts of good kids and criminals”. Слово “penetrate” передає відчуття глибокого зв'язку, вказуючи на те, що слова автора можуть вплинути на емоції людей з різним походженням або з різних верств суспільства. Також, в пісні “Rigamortus” виконавець використовує дві метафори: “I'm out the orbit...” та “The sun is under my feet...” Перша означає, що автор відійшов від типового

шляху, яким йдуть інші, підкреслюючи свою унікальність, а також унікальність своєї творчості, а друга демонструє домінування та майстерність виконавця. Схоже значення має метафора “My left stroke just went viral / Right stroke put lil' baby in a spiral” з його найбільш відомої пісні “HUMBLE.”, адже Кендрік Ламар своїми «ударами», що є метафорою на його пісні, не тільки підвищує свою популярність, а й вражає всіх опонентів у музичній індустрії. Ще одним прикладом зображення важливості його творчості є рядки «I don't do black music, I don't do white music / I do everyday life music», де під «everyday life music» він має на увазі музику, що, на відміну від багатьох реперів, які кажуть про розкішне життя, правдиво показує його складний досвід до успіху, завдяки чому його музика слугує терапією для багатьох слухачів.

Іншою семантичною групою, яку можна вирізнити з творчості Кендріка Ламара, є почуття. Незважаючи на складність життя у своєму рідному районі, у пісні “Real” є метафора “You love your hood, might even love it to death”, що означає, що він любить Комптон так сильно, що готовий заради нього померти. Виконавець також відсилається до почуття любові у метафорі “Love's gonna get you killed, but pride's gonna be the death of you”, зображуючи це почуття з негативної точки зору, адже любов може призвести до фізичної вразливості та емоційного болю. В той же час, друга частина метафори підкреслює руйнівну природу гордості, яка може засліпити людину від власних недоліків, перешкоджати особистісному зростанню, що призведе до морального падіння людини. Ще одним прикладом з цієї семантичної групи є метафора у рядку «Fell on my face and awoke with a scar, another mistake livin' deep in my heart», де «mistake» є уособленням усіх неправильних дій, які він зробив у молодості та за які йому довелося розплачуватися, через що постійно залишав собі фізичні чи емоційні ушкодження, які нагадують йому про це.

Багато уваги Кендрік Ламар приділяє розповіді про бідність та насильство у рідному районі. Метафорою, яка яскраво описує його рідний Комптон, є “you still rose from that dark place of violence” адже життя в його районі характеризувалося бідністю, злочинністю та іншими соціальними проблемами. Більш детально

описується життя в Комптоні за допомогою метафори “Shots hit the enemy, hearts turn brave” у його пісні “m.A.A.d city”. Ламар розповідає про чергову перестрілку між бандами, і коли член твоєї банди ранив супротивника, то всі інші отримують заряд впевненості та готові вбивати. Іншим яскравим прикладом метафори про бідність у рідному районі є «Nothin' really matters, so she hit the back seat / Rosa Parks never a factor when she makin' ends meet». В пісні йдеться про жінку, якій доводиться виживати, заробляючи на життя проституцією. Роза Паркс, лідер громадянських прав, уособлює поняття гідності опору та боротьби за свої права, але, на жаль, для цієї жінки соціальна гідність відходить на другий план перед нагальною потребою виживання.

Тематика бідності та насильства у рідному районі дуже тісно пов'язана з критикою політики держави. По-перше, Кендрік Ламар негативно висловлюється про владу міста Лос-Анджелес за допомогою метафори “How many times the city making me promises?”, кажучи про те, що місцева влада створює ілюзію гарного життя для багатьох жителів цього міста, запевнюючи їх у розвитку та можливостях, які вони можуть отримати, проте все це дуже часто руйнують реалії бідності та насильства. Крім того, через метафору “And everything on TV just a figment of imagination / I don't want a plastic nation...” він засуджує те, що контент, який показують по телебаченню, є фальшивим, що і робить американську націю фальшивою та «пластиковою». Також Кендрік Ламар обурений зовнішньою політикою держави. Метафора “the great American flag is wrapped and dragged with explosives” підкреслює, що американський флаг, який є метафорою на репутацію, а також є символом гордості країни, зображує агресивну зовнішню політику США у багатьох регіонах світу.

Окремо від критики політики держави варто розглянути семантичну групу метафор, що відносяться до расизму та інших соціальних проблем. Впродовж усієї музичної кар'єри Кендрік Ламар казав у багатьох своїх піснях, що расизм є дуже серйозною проблемою в США, що і підтверджує його метафора “Racism is still alive”. Проблема расизму тісно пов'язана з беззаконням поліції по відношенню до темношкірих американців, і Кендрік Ламар метафорою “Heart

racin', racin' past Johnny because he's racist” підтверджує це. Серце темношкірої людини сильно б’ється та «калатає», адже боїться білого поліцейського на ім’я Джонні, який має расистські переконання та може посадити людину або навіть вбити лише через колір її шкіри. Ще одним яскравим прикладом з цієї семантичної групи є рядки «I can see the baller in you, I can see the dollar in you / Little white lies, but it's no white-collar in you». В цьому прикладі, виходячи з контексту пісні «Wesley’s Theories», «I» – це американський уряд, який хоче «подружитися» з темношкірим населенням Америки, але він бачить в них лише «a baller» – баскетболіста, що є расистським стереотипом по відношенню до темношкірих, ніби вони можуть тільки розважати білих людей, стрибаючи на баскетбольному корті. «Dollar» використовується метафорично для позначення багатства та прагнення до фінансової вигоди від американського уряду, а термін «white-collar», що стосується офісної роботи, пов’язаної з бізнесом, показує, що уряд не хоче бачити темношкірих людей на роботі, що не передбачає розумової діяльності, що також є расистським стереотипом.

Сам Кендрік Ламар дуже пишається тим, що він темношкірий, і неодноразово каже про це в своїх піснях. Тому, в ході аналізу метафор була створена семантична група метафор про культуру афроамериканської спільноти. По-перше, в пісні “Complexion”, використовуючи рядки “Black as brown, hazelnut, cinnamon, black tea / And it’s all beautiful to me” та “Uh, dark as the midnight hour or bright as the mornin' sun”, автор порівнює різні відтінки темного кольору шкіри з ніччю, лісовим горіхом, корицею та чорним чаєм та підкреслює їх красу. Також він прямо висловлює свою думку про те, що він пишається своєю расою, за допомогою метафори “I want you to recognize that I’m a proud monkey”. Хоча слово “monkey” є расистською лайкою, автор кидає виклик негативній конотації цього слова і використовує його як символ гордості та самоствердження. Про свою культуру виконавець каже і в пісні “DNA.”, де використовує рядок “I got power, poison, pain, and joy inside my DNA”, де його ДНК є метафорою на культуру афроамериканської спільноти, яка сповнена не

тільки силою, внутрішньою стійкістю та радістю, а й біллю та стражданнями впродовж багатьох століть, що підкреслює різноманітність культури.

Реп-індустрія асоціюється зі шкідливими звичками, про які Кендрік Ламар також висловлюється у своїх піснях. На відміну від багатьох представників індустрії, які пропагують вживання наркотичних засобів та алкоголю, Кендрік Ламар часто скептично відноситься до цього, хоча він не заперечує, що вживає наркотичні засоби. Наприклад, в пісні “Alright” виконавець використовує метафору у рядку “Painkillers only put me in the twilight”, вказуючи на те, що знаходить тимчасову насолоду в наркотиках. У пісні “Swimming Pools (Drank)”, назва якої вже є метафорою на надмірне вживання алкоголю, є декілька метафор, зокрема метафора у рядку “Now, I done grew up round some people livin' their life in bottles”, яка вказує на те, що у дитинстві автор піс поруч з людьми, які проживали своє життя «у пляшках», випиваючи настільки багато алкоголю, що їм би можна було наповнити басейн. У рядку “Watch my soul speak, you let the meds talk” Кендрік Ламар використовує персоніфікацію, висміюючи тих виконавців, за яких «кажуть» наркотичні препарати.

Також деякі проаналізовані метафори можна об'єднати у семантичну групу «релігія та духовність». Виконавець неодноразово підкреслював той факт, що диявол існує в житті кожної людини, спокушаючи на гріхи. В пісні “Alright” він називає диявола “Lucy”, який намагається подружитися з автором для того, щоб завоювати його довіру, але автор каже: “I can see the evil, I can tell it, I know it's illegal”. Він може бачити все зле і нечисте і не піддається гріховним справам. У рядках “Exercise your ism, and don't depend on no one else / Cathedral, church, ism” він каже про те, що кожна людина має вірити у свій «ізм», тобто не залежати від чиеїсь думки або віри, а формувати власну систему переконань та цінностей, адже це допоможе людині критично мислити та формувати власну точку зору. Ще одним прикладом з цієї семантичної групи є рядки «My plan is to figure out the world and escape all my demons», в яких говорить про духовну боротьбу з «демонами», що є символом внутрішніх конфліктів або особистих пороків, а також прагнення до духовного звільнення.

Серед проаналізованих метафор є невелика кількість тих, які можна об'єднати в групу «людські стосунки». Найяскравіша з них продемонстрована у рядку “I kill 'em with kindness...” Він вважає, що якщо він хоче завдати комусь шкоди, то скоріше зробить це за допомогою хороших дій. Рядок «That place I used to call home is just a bed to me» є метафорою на відчуття відстороненості у стосунках виконавця з його коханою, де місце затишку втрачає своє емоційне тепло. Також, в рядках «You ain't no brother, you ain't no disciple, you ain't no friend / A friend never leave Compton for profit» Комптон є метафорою на оточення репера, на думку якого, він покинув через гроші. Це також є метафорою на ситуацію з його другом, який помер від кулевого поранення, в той час, як Кендрік був у турі, через що той не зміг до нього приїхати.

Останньою семантичною групою можна вважати групу з метафорами про матеріальні цінності. У пісні “Money Trees” Кендрік Ламар неодноразово повторює рядок “Money trees is the perfect place for shade”. Це означає, що наявність великої кількості грошей є найбільш комфортним місцем для життя, адже гроші захищають його від труднощів, з якими він стикався у дитинстві, а також з якими багато людей стикаються зараз. Іншим прикладом зображення матеріальних цінностей є «платина» в рядку «Platinum on everythin', platinum on weddin' ring», яка символізує не лише високу цінність, але й нестримне бажання виставляти багатство напоказ. Також, коштовні окуляри від компанії Ray Ban в рядку «Wonder what's behind them Ray Bans?» можуть символізувати те, що за матеріальними цінностями можуть приховуватися емоції, думки або справжні наміри людини.

Отже, в ході дослідження проаналізовано метафори за семантичним компонентом, в результаті чого було створено одинадцять семантичних груп, які безпосередньо пов'язані з тематикою творчості виконавця: особиста боротьба та розвиток, важливість та велич творчості, почуття, бідність та насильство в рідному районі, критика політики держави, расизм та інші соціальні проблеми, культура афроамериканської спільноти, шкідливі звички, людські стосунки,

релігія та духовність, а також гроші. Також, в ході роботи було детально проаналізовано декілька прикладів з кожної семантичної групи.

2.3. Лінгвостилістичні та функціональні особливості вживання метафор у піснях Кендріка Ламара

Аналіз метафор за різними класифікаціями та функціями є важливою складовою дослідження метафор у творчості Кендріка Ламара. Метафори можуть бути розглянуті з різних кутів залежно від їхніх характеристик, таких як структура, частина мови, якою виражена метафора, чіткість, оригінальність, експресивність, а також художній прийом, у якому реалізується метафора. Крім того, варто визначити функцію кожної метафори, адже це дозволяє визначити, як вони впливають на сприйняття, вираження і розуміння повідомлень.

За структурою метафори поділяються на прості, якщо виражені з однієї точки зору, та розгорнуті, якщо складаються з кількох простих метафор для створення цілісного образу. Наприклад, у метафорі “Came from the bottom of mankind” фраза “the bottom of the mankind” порівнюється з його районом Комптоном, або “The media's the new religion” медіа стає новою релігією, тому ці метафори є простими.

Складною є метафора “They say your hood is a pot of gold”, адже, по-перше, слово “hood” є метафорою на мешканців та домівки, які знаходяться у певному районі, а словосполучення “a pot of gold” є метафорою на місце, де зосереджено багато грошей. Таким чином, на думку автора, “hood” – це “pot of gold”, адже саме на цьому районі проживає багато заможних людей. Іншою складною метафорою є “My nerves itch on the brink of my career”, адже тут є три прості метафори. По-перше, використовуючи слово “nerves”, виконавець має на увазі “emotional state”. По-друге, дієслово “to itch” насправді використовується у значенні “to disturb”, адже емоційний стан автора порушений через те, що відбувається в його кар’єрі, де слово “brink” набуває характеристики схилу, тобто “slope”. Також прикладом складної метафори є “What's the difference when

your heart is made of stone / And your mind is made of gold / And your tongue is made of sword, but it may weaken your soul?”. На думку автора, якщо в людини «кам’яне серце», то це означає жорстоку та бездушну природу, в той час як «золотий розум» вказує на високий інтелект або мудрість, що створює контраст для того, щоб підкреслити внутрішній конфлікт людини. Крім того, якщо в цієї людини «язик як меч», то це передбачає схильність цієї людини говорити з оточуючими досить критично та різко, що створює негативне середовище.

За оригінальністю метафори діляться на свіжі, якщо були використані вперше, та сталі, якщо до цього їх часто використовували інші. Співвідношення свіжих та сталих метафор можна побачити на діаграмі (див. рис. 2.3.1.).

Рис. 2.3.1. – Співвідношення метафор за оригінальністю у піснях Кендріка Ламара

Приклад свіжої метафори у рядку “Exercise your ism, and don't depend on no one else / Cathedral, church, ism” слово “ism” це власна віра або система переконань та цінностей, або у рядку “If I could smoke fear away”, де автор хотів би «викурити» страх, тобто позбутися його. Ще одним яскравим прикладом свіжої метафори є рядки «So in conclusion, we all seem to stumble, planning our own demise / Forgetting the big picture and making it wallet size». «Big picture» метафорично означає широке розуміння або перспективи життя, тоді як «wallet size» символізує звуження цієї перспективи до лише грошей, що виражає втрату більших цілей або цінностей.

Прикладами сталих метафор є “Grown men never should bite their tongue” та “So you can walk in my shoes and get to know me”, адже вони є фразеологічними та зафіксовані в словниках. За словником Кембриджа “to bite one’s tongue” означає стримувати себе від того, щоб не сказати те, що дуже хотілося б сказати, а “to walk in one’s shoes” означає опинитися в ситуації, зазвичай поганій або складній, в якій перебуває інша людина [33]. Також метафора “to kill someone with kindness” у рядку “I kill 'em with kindness...” була вперше використана Вільямом Шекспіром у п’єсі *The Taming of the Shrew* та означає бути занадто добрим до когось, завдаючи шкоди цій людині через те, що ви допомагаєте або даєте їй занадто багато.

За частиною мови, якою виражена метафора, всі метафори діляться на іменні, дієслівні та ад’єктивні (див. рис. 2.3.2.).

Рис. 2.3.2. – Співвідношення метафор за частиною мови у піснях Кендріка Ламара

У рядках “All I see in this room: 20's, Xannies and these 'shrooms / Grown-up candy for pain, can we live in a sane” іменник “candy” є метафорою на наркотичний засіб, а у рядку “I hope I'm not too late to set my demons straight” іменник “demons” означає психологічні проблеми, які має автор. У рядках “The industry has killed the creators / I'll be the first to say” та “What if I call on security? / That mean I'm calling on God for purity” є приклади іменної та дієслівної метафори. Наприклад,

іменник “the industry” використовується у значенні людей, які знаходяться у певній індустрії, а іменник “security” є метафорою на Бога. В той же час, дієслово “to call on God” використовується у значенні «молитися», а дієслово “to kill” використовується не буквально, а у значенні «зруйнувати кар’єри». Ад’єктивні метафори зустрічаються у рядках “Drown inside my vices all day” та “I’m standing on a field full of land mines” де “drown” використовується у значенні “involved”, а в другій метафорі є іменна метафора “field” – “situation”, а також ад’єктивна “full of mines”, яка описує іменну метафору у значенні “dangerous”.

Якщо оцінювати метафори за чіткістю, то вони можуть бути чіткими, якщо образ створений метафорою вимальовується чітко, або нечіткими, якщо читачу складно уявити метафоричний образ. Серед проаналізованих метафор більшість були чіткими, адже автор вміло використовував метафору для створення потрібного для читача образу. Наприклад, метафора “Now, I done grew up round some people livin' their life in bottles” яскраво зображує життя людей, які потрапили в пастку алкоголізму, символізуючи те, наскільки їхнє життя є обмеженим і керованим цією згубною звичкою, а метафора в рядку “Look both ways before you cross my mind” створює яскравий образ того, що думки автора є складними та непередбачуваними і потребують уважного обмірковування.

За експресивністю метафори можна поділити на виразні або невиразні. На нашу думку, всі проаналізовані метафори є виразними, адже в кожній метафорі Кендрік Ламар використовує чіткі образи, щоб висловити коментарі на соціальні та політичні проблеми, а також передати складні емоції та особистий досвід у лаконічній формі. Найяскравішими метафорами серед проаналізованих прикладів є “I could see your insecurities written all on your face”, адже метафора яскраво зображує, як чиясь невпевненість настільки очевидна, що її буквально видно, підкреслюючи відкритість людини, а також “I got power, poison, pain, and joy inside my DNA”, тому що вона зображує, як ДНК, що є метафорою на афроамериканську культуру, поєднує в собі елементи, що контрастують.

Більшість проаналізованих прикладів є простими або складними метафорами, але в деяких випадках метафора реалізується в іншому художньому

прийомі:

- персоніфікації (підвид метафори);
- метонімії;
- порівнянні;
- гіперболі;
- епітеті;
- евфемізмі.

Прикладами вираження метафори за допомогою персоніфікації є рядки “Watch my soul speak, you let the meds talk”, “I promise that I know you very well / Your eyes never lie...” та “...I hear my stomach screamin”. В усіх випадках об’єкти наділяються характеристиками живої істоти (людини або тварини): душа та наркотичні препарати маю змогу говорити, очі не брешуть, а шлунок кричить. Також, в рядках «Kendrick, you do know my language / You just forgot because of what public schools had painted» «державні школи» описані так, ніби вони можуть «розфарбувати» або вплинути на формування розуміння Кендріка Ламара. Це свідчить про те, що школи мають сильний вплив на те, як люди бачать світ, майже так, ніби вони можуть контролювати або змінювати погляди та переконання людей.

Вираження метафори через метонімію реалізується у рядках “How many times the city making me promises?” та “But is America honest, or do we bask in sin?”, адже під словом “the city” мається на увазі люди, що відносяться до міської влади, а “America” – це посадовці в уряді США. Ще одним прикладом реалізації метафори у метонімії є рядки: «What you want you? A house or a car? / Forty acres and a mule, a piano, a guitar? / Anythin', see, my name is Uncle Sam, I'm your dog», адже «Uncle Sam» є популярним варіантом позначення уряду Сполучених Штатів або, ширше, американської системи, що уособлює ідею країни, особливо в контексті її вимог, очікувань чи контролю над громадянами. Також, «your dog» має сленговий варіант «yo dawg», що означає «друг». Таким чином, репер в іронічно натякає на фальшиві спроби американського уряду допомогти

темношкірій частині населення.

Також Кендрік Ламар часто використовує порівняння для вираження метафори. Наприклад, у рядку “My generation sippin' cough syrup like it's water” виконавець порівнює частоту вживання сиропу від кашлю на основі наркотичних рослин з вживанням водою, щоб підкреслити проблему вживання наркотиків в США, а в рядку “Uh, dark as the midnight hour or bright as the mornin' sun” він порівнює відтінки темної шкіри з нічю та ранковим сонцем. Ще одним прикладом реалізації метафори у порівнянні є рядки «You ran outside when you heard my brother cry for help / Held him like a newborn baby», де він порівнює свого пораненого друга з новонародженою дитиною, підкреслюючи як його фізичну вразливість, так і щирий емоційний зв'язок між репером та його другом у такій критичній ситуації.

У деяких випадках метафора виражена за допомогою гіперболи. В рядку “You love your hood, might even love it to death” любов людини до його району настільки сильна, що від неї він може померти, а в рядку “Seem like the whole city go against me” метафору з “the whole city” можна трактувати як гіперболу або як метонімію, якщо вважати, що “the whole city” – це супротивна банда. Також, приклад реалізації метафори у гіперболі можна побачити у рядку «I'ma put the Compton swap meet by the White House», який виражає символізує перенесення походження Кендріка Ламара безпосередньо в центр американської влади. Таким чином, він хоче передати критику влади, а також прагнення власного впливу на американське суспільство.

Крім того, в декількох випадках метафора була реалізована за допомогою епітету. Наприклад, у рядку “And it's evident I'm moving at a meteor speed” слово “meteor” є епітетом та означає “very fast”. Епітет «dark» в рядку «I'm a pretty dark person» метафорично передає складність характеру репера, зокрема, відчуття суму чи заглиблення в свої думки, а «worth the earth» у рядку «My flow worth the earth, that's not to be appraised» слугує епітетом для манери виконання пісень (реп-стилю, або «flow»), метафорично підносячи його цінність понад будь-яку матеріальну оцінку.

Метафора може також реалізовуватися в евфемізмі, як, наприклад, у рядках «When the lights shut off and it's my turn / To settle down, my main concern / Promise that you will sing about me», де «the lights shut off» та «settle down» використані для позначення смерті. Схожий евфемізм можна побачити в рядку «Shots rang out, hoping to God I wasn't wet», де словосполучення «wasn't wet» є метафорою для позначення поранення або вбивства.

Окрім аналізу лінгвостилістичних особливостей метафор, було проведено аналіз за функціями, які були запропоновані лінгвістом Одинецькою. Більшість метафор у піснях Кендріка Ламара мають емоційно-оцінювальну та інформативну функцію, а деякі приклади мають також етичну та ігрову функцію.

Емоційно-оцінювальна метафора використовується для передачі емоційного стану або вираження оцінки. Наприклад, у фразі “Seem like the whole city go against me” автор використовує метафору, вираженою гіперболою для того, щоб підкреслити ворожість супротивної банди по відношенню до автора. У фразі “My nerves itch on the brink of my career” метафора “my nerves itch” передає почуття напруженості та хвилювання, які виникають на межі кар'єри. Також, у рядках «Victory tastes sweet, even when the enemy can throw salt» можна побачити метафору, що яскраво передає задоволення від перемоги над конкурентами, незважаючи на спроби підірвати успіх.

Інформативна метафора використовується для передачі інформації або виразу конкретного факту. У фразі “Racism is still alive” метафора “racism is alive” використовується для висловлення думки про продовження існування расизму та його впливу на соціум. А у фразі “The great American flag is wrapped and dragged with explosives” метафора “the great American flag is wrapped and dragged” висловлює думку про жорстоку військову політику, яку проводить уряд США, яка негативно впливає на репутацію країни в очах світової спільноти. Також, приклад інформативної функції метафори є рядки «And in retrospect, I remember / December being the hottest / Squad cars, neighborhood wars, and stolen Mazdas», оскільки репер використовує метафору, щоб передати інформацію про

напружену обстановку в певний період життя в Комптоні. Отже, він яскраво змальовує картину тих умов, в яких він перебував.

Метафора є етичною, якщо вона використовується для вираження етичних або моральних поглядів, які позитивно впливають на людину та її виховання. У фразі “Exercise your ism, and don't depend on no one else / Cathedral, church, ism” метафора “exercise your ism” наголошує на важливості самостійності та впевненості в своїх ідеях, а у фразі “Grown men never should bite their tongue” метафора “to bite one’s tongue” використовується для важливості говорити і вільно висловлювати свої думки, особливо коли стикаєшся з несправедливістю, негараздами або ситуаціями, які вимагають відстоювати те, що є правильним. Ще одним яскравим прикладом етичної метафори є рядки «So get up off that slave ship / Build your own pyramids, write your own hieroglyphs», за допомогою яких репер заявляє, що його раса не є недоліком. Таким чином, він надихає слухачів не боятися розкрити свій справжній потенціал, виражаючи етичну настанову до особистої відповідальності.

Ігрова метафора використовується для створення гри слів або гумору. У фразі “You walk around with a P90 like it's the '90s” фраза “walk around with a P90 like it's the '90s” означає носіння вогнепальної зброї P90, що асоціюється з “the ‘90s” роками, тобто з десятиліттям 1990-х років, а у фразі “Love's gonna get you killed, but pride's gonna be the death of you” гра слів полягає у зіставленні понять любові та гордості з ідеями “get killed”, тобто вбитим фізично, та “be the death”, тобто померти духовно. Також гра слів реалізується у метафорі у рядках «Seven grams of weed, you smoke that, but I'm high off life / I could fall out the sky like twice / And land in the land of the AKs», адже «land» є як дієсловом «приземлитися на землю», так і іменником землі як поверхні. Сама метафора означає повернення з наркотичного стану, під час якого репер ніби знаходиться на небі, до жорстокого району, в якому кожен носить зброю і може тебе вбити.

Таким чином, було розглянуто лінгвостилістичні та функціональні особливості вживання метафор у піснях Кендріка Ламара. Лінгвостилістичний аналіз включає в себе аналіз метафор за структурою, частиною мови, якою

виражена метафора, чіткістю, оригінальністю, експресивністю, а також художнім прийомом, у якому реалізується метафора. Крім того, було проведено аналіз метафор за функціями, які розглянула науковець Одинецька.

2.4. Аналіз модальності алюзій у піснях Кендріка Ламара

У ході дослідження було проаналізовано 55 прикладів метафори у піснях Кендріка Ламара, що наочно представлено у формі таблиці в Додатку Б «Аналіз алюзій у піснях Кендріка Ламара». Важливою частиною дослідження алюзій у творчості Кендріка Ламара був аналіз за модальністю. Спираючись на працю Стефані Росс, усі приклади було розділено на:

- Модальні – ті, в яких алюзія відбувається в межах одного виду мистецтва, тобто музики;
- Кросс-модальні – ті, в яких алюзія відбувається між різними видами мистецтв.

Проаналізовані приклади модальних алюзій у творчості Кендріка Ламара можна поділити на ті, що посилаються на пісні інших виконавців, а також на ті, в яких Ламар посилається на власні пісні. Одним з прикладів посилення на іншого виконавця є рядки «Miss Regrets, I believe that you done me wrong / Miss Regrets, can you please exit out my home?», що є алюзією на пісню Коула Портера «Miss Otis Regrets», в якій йдеться про жінку, яка вбила свого коханого за зраду. Іншим прикладом є алюзія на альбом відомого виконавця Боба Марлі під назвою «A Rebel's Dream». У пісні «A.D.H.D.» Кендрік Ламар пише: «And they probably relatives relevant for a rebel's dream». Для репера «rebel's dream» – це фанати, які підтримують його ідеї.

Алюзією на власну пісню можна вважати рядки «I know the walls, they can listen, I wish they could talk back / The hurt becomes repetition, the love almost lost that», адже Кендрік Ламар відсилається на пісню «These Walls» зі свого альбому *To Pimp a Butterfly*. Цікавим прикладом алюзії є рядки «You wrote a song about

my sister on your tape And called it *Section.80* / The message resembled “Brenda's Got a Baby”», що одночасно є алюзією як на пісню самого Кендріка Ламара «Keisha's Song (Her Pain)» з альбому *Section.80*, так і на пісню «Brenda's Got a Baby» відомого репера Тупака Шакура, адже історія цих двох пісень є дуже схожою за концепцією.

Згодом, було виявлено, більшість проаналізованих прикладів алюзій у піснях Кендріка Ламара є кросс-модальними, тому важливо було виокремити джерела алюзії. Усі приклади було розділено на ті, що відсилаються на кінематограф та літературу.

Оскільки кожен альбом Кендріка Ламара має особливу тематику, автор використовував багато різноманітних літературних текстів для своїх алюзій, щоб вкласти якомога більше сенсу в свої пісні. Отже, приклади літературних алюзій відсилаються на такі джерела (див. рис. 2.4.1.):

- Художня література
- Релігія
- Міфологія
- Філософія
- Політичні тексти
- Публіцистичні тексти

Рис. 2.4.1. – Співвідношення літературних алюзій за джерелом у піснях Кендріка Ламара

Яскравим прикладом посилання на художню літературу є рядки «Heavy is the head that chose to wear the crown / To whom is given much is required now» з пісні «Crown», в якій Ламар посилається на рядок «Uneasy lies the head that wears a crown» з історичної п'єси відомого англійського письменника Вільяма Шекспіра «Генріх IV, частина 2». Це не єдиний раз, коли Ламар посилається на Шекспіра, адже рядки «Peace to fashion police, I wear my heart / On my sleeve, let the runway start» є алюзією на п'єсу «Отелло», в якій персонаж Яго каже фразу «But I will wear my heart upon my sleeve / For daws to peck at: I am not what I am».

Крім того, Кендрік Ламар також часто відсилається на письменників двадцятого століття. По-перше, назва пісні «King Kunta» є алюзією на роман «Коріння: Сага про американську сім'ю», написаного Алексом Гейлі, в якому розповідається про історію підлітка на ім'я Кунта Кінте, якого ще підлітком захопили в полон, продали в рабство в Африці та перевезли до Північної Америки. Також, в рядках «Enemies shook my hand, I can promise I'll meet you / In the land where no equal is your equal» є алюзія на алегоричну новелу Джорджа Орвелла, в якій можна знайти твердження «All animals are equal, but some are more equal than others». Алюзією на роман американського письменника Френсіса Скотта Фіцджеральда «Великий Гетсбі» є рядок з пісні «Mona Lisa» «Woke up in the morning to The Great Gatsby».

Релігійні алюзії є надзвичайно важливими для творчості Кендріка Ламара, адже за допомогою них він може стисло виражати роздуми про проблеми суспільства, а також використовувати їх як інструмент оповіді. Наприклад, рядки «I can't sugarcoat the answer for you, this is how I feel / If somebody kill my son, that mean somebody gettin' killed.» є алюзією на «Книгу Левит»: «“And whoever causes an injury to a neighbor must receive the same kind of injury in return ...» Рядками «The cat is out the bag, I am not your savior / I find it just as difficult to love thy neighbors» Ламар посилається на Євангеліє від Матвія, де міститься рядок « And the second is like unto it, Thou shalt love thy neighbour as thyself» [57, с. 878]. Пісня «Kush & Corinthians», яка описує боротьбу між моральними вчинками та

спокусами земних пороків, є алюзією на «Послання до Коринтян» апостола Павла, в яких він намагався допомогти їм подолати роз'єднаність, аморальність і лжевчення, які загрожували зруйнувати церкву і перешкоджати християнству. Також, він посилається на двадцять п'яту главу Книги Левит за допомогою рядків «And the chapter that read at 25 I would live dormant like five in the morning».

Окрім релігії, Кендрік Ламар також відсилається і до міфології. Наприклад, рядок «Everything I touch is a damn gold mine» є алюзією на царя Мідаса – персонажа грецької міфології, який отримав від бога Діоніса силу перетворювати на золото все, до чого торкався. Крім того, рядками «K. Dot, what up? I heard they opened up Pandora's box / I box 'em all in, by a landslide» репер посилається на скриньку Пандори, артефакт в давньогрецькій міфології, пов'язаним з міфом про Пандору з поеми «Роботи і дні» поета Гесіода. Окрім грецької міфології, використовуючи рядки «Demetrius is Mary-Ann now... / The Barbie dolls played off reflection of Venus» він посилається на римську міфологію, а саме Венеру, богиню, яка була родоначальницею римського народу через свого сина Енея, який пережив падіння Трої і втік до Італії.

В свої піснях Кендрік Ламар також використовує алюзії на філософські праці. Першим прикладом є алюзія на роботу німецького філософа Екгарта Толле “A New Earth”, у якій він описав свої думки стосовно поняття «єго». Для цього він використовує рядки «Some put it on the Devil when they fall short / I put it on my ego, lord of all lords». Також, рядками «I know everything, I know history / I know the universe works mentally» репер відсилається до принципу менталізму, що описаний у трактаті з герметичної філософії під назвою «Кібаліон»

Єдиним політичним текстом, на який посилається Кендрік Ламар, є «Прокламація про визволення рабів» і – президентська прокламація та виконавчий наказ, виданий президентом Сполучених Штатів Авраамом Лінкольном 1 січня 1863 року під час Громадянської війни в США. Репер посилається на нього за допомогою рядків «How can I tell you I'm making a killin'? / You made me a killer, emancipation of a real n**ga»

Прикладом алюзії на публіцистичний текст є рядки «I swear to God, half of y'all just don't know Kendrick / The school of hard knocks, we was the first ones in attendance», що посилається на термін «The school of hard knocks», описаним Елбертом Габбардом у журналі «The Cosmopolitan». Цей термін означає важкий досвід і негаразди, через які людина повинна пройти, щоб отримати позитивні результати в житті.

Не менш важливим джерелом для Кендріка Ламара є кінематограф, адже цей вид мистецтва є дуже популярним, що полегшує сприйняття слухачем думок автора через достатньо відомі та очевидні алюзії. Наприклад, в рядках «And they tie my laces, living the Matrix as them pills disappear» міститься алюзія на відомий фантастичний фільм сестер Вачовскі «Матриця» та червону і синю пігулки, одну з яких головний герой Нео має випити. Репер також посилається на відомий мультсеріал «Черепашки-ніндзя», а саме на персонажа Майстра Сплінтера, який навчав черепашок карате, у рядках «I been a warrior when I came out my mom's placenta / In the gutter lane like I'm Master Splinter». Окрім цього, цікавою алюзією для слухачів Ламара є алюзія на персонажа Big Worm з фільму «П'ятниця», сценаристом якого був репер Ice Cube. Алюзії можна побачити в пісні «Night of the Living Junkies» в рядку «Curl up like Big Worm when I drop»

Таким чином, у ході дослідження було проаналізовано алюзії за модальністю. Модальні алюзії були поділені на ті, що посилаються на пісні інших виконавців, а також на ті, в яких репер посилається на свої пісні. Прикладами кросс-модальних алюзії були ті, що посилалися на інший вид мистецтва: літературу та кіно. Літературні алюзії було розділено на 6 груп: художня література, релігія, міфологія, філософія, політичні тексти та публіцистичні тексти. В ході роботи було детально проаналізовано декілька прикладів кожного типу алюзій.

2.5. Лінгвостилістичні особливості вживання алюзій у піснях Кендріка Ламара

Аналіз алюзій за різними класифікаціями є важливою складовою дослідження цього стилістичного прийому у творчості Кендріка Ламара. Алюзії можуть бути розглянуті з різних кутів залежно від їхніх характеристик, таких як структурно-функціональні ознаки, реалізація в іншому стилістичному прийомі, вплив на літературний твір та очевидність.

Аналізуючи приклади алюзії у піснях Кендріка Ламара, було виявлено три типи алюзій (проста моносемічна, проста полісемічна, складна комбінована) за класифікацією структурно-функціональних ознак, представленої Л.С. Власюк та О.П. Демиденко. Одним з прикладів простої моносемічної алюзії є в рядках «My cousin called, my cousin Carl Duckworth / Said know my worth/ And Deuteronomy say that we all been cursed», оскільки репер посилається лише на «Повторення закону» – п'яту частину П'ятикнижжя Мойсея, де є такий текст «The Lord will send on you curses, confusion, and frustration in all that you undertake to do...» [57, с. 175]. Іншим прикладом такого типу алюзії є рядок «The people scared of annihilation when Kingdom Come», що посилається на рядки з християнської молитви Отче наш «Our Father, which art in heaven, / Hallowed be thy Name; / Thy kingdom come» [57, с. 859]. Також прикладом моносемічної алюзії можна побачити в рядку «Put the Bible down and go eye for an eye for this sh*t», адже репер посилається на «Книгу Вихід», другу частину П'ятикнижжя Мойсея, в якій йдеться: «an eye for an eye, a tooth for a tooth...» [57, с. 859].

Прикладом простої полісемічної алюзії є рядки «Corrupt a man's heart with a gift / That's how you find out who you dealin' with», адже, таким чином, Кендрік Ламар відсилається до біблійної історії про Адама і Єву, яка пояснює первородний гріх людини, а також до «Книги Екклесіястова», де міститься рядок «Surely oppression maketh a wise man mad; and a gift destroyeth the heart» [57, с. 589].

Складна комбінована алюзія виражена у рядках «He looked at me and said, "Know the truth, it'll set you free / You're lookin' at the Messiah, the son of Jehovah, the higher power /The choir that spoke the word, the Holy Spirit / The nerve of Nazareth, and I'll tell you just how much a dollar cost / The price of having a spot in

Heaven, embrace your loss—I am God». По-перше, фраза «Know the truth, it'll set you free» є схожою на те, що каже Ісус у Євангеліє від Івана: «And ye shall know the truth, and the truth shall make you free.» [57, с. 950], а «price of having a spot in Heaven» є алюзією на притчу у Євангеліє від Матвія, в якій Ісус вирішував, хто увійде до Царства Небесного. Іншою складною алюзією є рядки з пісні «Element»: «Most of y'all just envy, but jealousy get you killed / Most of y'all throw rocks and try to hide your hand/ Just say his name and I promise that you'll see Candyman». По-перше, «to throw a rock and try to hide one's hand» є прислів'ям з іспанської «tirar la piedra y esconder la mano» [38], що вказує на людину, яка робить щось погане, а потім ховається, не визнаючи своєї провини. Згодом, репер згадує «envy», що є одним із семи смертних гріхів, які каралися смертю або побиттям камінням. Наостанок, він згадує «Candyman» – фільм жахів 1992 року, знятий за мотивами британського оповідання «Forbidden». Ще одним цікавим прикладом складної комбінованої алюзії є рядки «Some put it on the Devil when they fall short / I put it on my ego, lord of all lords.». «Lord of all lords» використовується в Одкровенні Івана Богослова для опису Ісуса Христа, а «ego» є алюзією на роботу німецького філософа Екгарта Толле “A New Earth”, у якій він описав свої думки стосовно поняття «его».

Іншою важливою частиною дослідження алюзій у творчості Кендріка Ламара є їх аналіз за реалізацією в іншому стилістичному прийомі. Було виявлено, що більшість прикладів алюзій є частиною певного стилістичного прийому: метафори, порівняння, метонімії, антономазії, евфемізму, іронії, гри слів, гіперболи, персоніфікації та риторичного питання.

Найбільша кількість алюзій була реалізована у метафорі. Наприклад, у рядку «I can feel it, the phoenix sure to watch us» є алюзія на Фенікса, чарівного міфологічного птаха, який, відчувавши, що надходить смерть, будував гніздо на верхів'ї пальми, і там його спалювало сонце, а потім воскресав з попелу. Фенікс є метафорою на Ісуса Христа, який воскрес із мертвих після трьох днів перебування в могилі. Інша алюзія, що реалізується у метафорі, є рядок «Rearin' everything I sow, so my karma comin' heavy / No preliminary hearings on my record».

Фраза «reap what you sow» можна побачити у Посланні до Галатів, яка означає, що все, що відбувається, є результатом того, що ви зробили в минулому. Це є метафорою на ті гріхи, що Кендрік Ламар скоїв у минулому, через що він боїться, що не потрапить до Раю. Також, в рядках «Lately, in James 4:4 says/ Friend of the world is enemy of the Lord» є алюзія на фразу з Послання Якова «Therefore, anyone who chooses to be a friend of the world becomes an enemy of God» [57, с. 1073]. В контексті пісні репера «the world» означає не саму планету, а гріховні системи, вплив суспільства та умонастрої, що заохочують корисливі бажання, такі як жадібність, гордість та хтивість, які суперечать Божій моралі.

Алюзія в піснях Кендріка Ламара була також реалізована в персоніфікації, підвиді метафори. В рядках «My skill shower over your city for 40 days /40 nights, off the chain, like freedom of slaves» можна побачити відсилку на Книгу Буття, в якій сказано: «For in seven days I will send rain on the earth forty days and forty nights, and every living thing that I have made I will blot out from the face of the ground» [57, с. 5]. В пісні Ламар персоніфікує свою реперську майстерність, підносячи її до чогось майже нестримного, що активно поширюється і впливає на всіх

Одним з прикладів реалізації алюзії у порівнянні є «I been a warrior when I came out my mom's placenta / In the gutter lane like I'm Master Splinter». Оскільки репер з дитинства ріс у небезпечному районі, в нього з'явився менталітет воїна, який допомагав йому боротися у цьому жорстокому світі. Таким чином, він порівнює себе з Майстром Сплінтером, персонажем з мультсеріалу «Черепашки-ніндзя», який знав карате. Іншим прикладом є рядки «All this money, is God playin' a joke on me? / Is it for the moment, and will he see me as Job? / Take it from me and leave me worse than I was before?», де Кендрік Ламар порівнює себе з пророком Йовом, який був заможною і праведною людиною, але Бог випробував його, забравши в нього сім'ю і багатство і накладавши на нього хвороби. Йов все одно відмовився проклинати Бога, за що той робить життя Йова навіть краще, ніж воно було до того.

Яскравим прикладом реалізації алюзії в метонімії є рядки «Demetrius is Mary-Ann now... / The Barbie dolls played off reflection of Venus». В пісні репер розповідає про свого кузена Демітріуса, який змінив стать, тому Кендрік використовує образ Венери для зображення його духовної фемінності, яка проявлялася ще з дитинства через ляльки. Іншим прикладом реалізації у метонімії є рядок «Woke up in the morning to *The Great Gatsby*», в якому репер вказує, що його життя має всі принади життя (гроші, квартири, автомобілі) персонажів з роману *The Great Gatsby*.

Окремим різновидом метонімії є антономазія, що є заміною власної назви на загальну або навпаки. Прикладом реалізації алюзії в цьому стилістичному прийомі є «Have you ever opened up Exodus 14? A humble man is all that we ever need». В цих рядках «a humble man» – це Мойсей, скромний чоловік, якого обрав Бог як великого лідера-пророка, який визволив ізраїльтян з рабства.

Серед проаналізованих прикладів були алюзії, що реалізовувалися в такому стилістичному прийомі як евфемізм. По-перше, «Lucy» в рядку «You said Sherane ain't got nothing on Lucy I said, "You crazy?» є евфемізмом на Люцифера або Диявола. В рядках «So I'ma dedicate this one verse to Oprah / On how the infamous, sensitive N-word control us / So many artists gave her an explanation to hole us» є алюзія на інтерв'ю Опри Вінфрі, яка виступає проти використання «N-word», що є евфемізмом до расистського слова «n**ga», що використовується для образи темношкірих людей. Також, в рядку «I wrapped him and made him Casper, I capture the likes of NASA» репер використовує «to make somebody Casper» як евфемізм до слова «вбивати», адже Каспер – це головний герой анімаційного мультсеріалу «Casper the Friendly Ghost», який є напівпрозорим приви́дом.

Алюзія також може реалізовуватись в іронії. Так, наприклад, в рядках «That's what he said to me / But that place we call Heaven unfair to me, only 144 can go / Seven billion people on planet Earth today / Is there something that I don't know?» є алюзія на число «сто сорок чотири тисячі», яке неодноразово згадується в Одкровенні Івана Богослова, через що свідки Єгови вірять, що лише сто сорок

чотири тисячі людей потраплять до Раю. Іронія полягає в прихованій критиці винятковості релігійної доктрини. Репер вважає «несправедливим» те, що Рай представляється як кінцеве, бажане місце призначення для всіх, але доступне лише такій обмеженій кількості людей. Ця винятковість суперечить поняттю милосердного чи справедливого божества. Ставлячи риторичне питання «Чи є щось, чого я не знаю?», він підкреслює розгубленість і скептицизм навколо доктрин, які важко раціоналізувати перед людством.

Інший приклад іронії можна побачити в пісні «Keisha's Song (Her Pain)». В цій пісні розповідається історія про Кейшу, молоду жінку, яка має багато труднощів в житті, через що змушена вдаватися до проституції. В тексті є такі рядки: «She play Mr. Shakur, that's her favorite rapper / Bumpin' "Brenda's Got a Baby" while a pervert yellin' at her». В них можна побачити алюзію на репера Тупака Шакура і його пісню «Brenda's Got a Baby», в якій розповідається про молоду дівчину, яка переживає важкі часи і не знаючи про свою вагітність, займається проституцією. Іронія полягає в тому, що трек, який слухає Кейша має схожу сюжетну лінію з лінією Бренді. Ця алюзія також реалізується у такому прийомі як foreshadowing: рядки передвіщають кінець пісні, де Кейша, як і Бренді, помирає.

Реалізація алюзії через гру слів виражена у рядках «K. Dot, what up? I heard they opened up Pandora's box / I box 'em all in, by a landslide». У грецькій міфології скринька Пандори містила в собі все світове зло, і коли її відкривали, воно неконтрольовано поширювалося. По-перше, Кендрік використовує метафору, щоб описати свій власний злет у музичній індустрії: він починав як «K.Dot» (відносно невідомий репер), але згодом вивільнив потужну силу, тобто свій талант, яка тепер впливає на величезну аудиторію. У той же час, він грає на слові «box», використовуючи його в сенсі «боксувати на ринзі» як метафору для перемоги над конкурентами.

Кендрік Ламар використав алюзію і для вираження гіперболи. Наприклад, в рядках «If it's today, I hope I hear a / Cry out from Heaven so loud it can water down / a demon / With the Holy Ghost 'til it drown in the blood of Jesus» є відсилка до

фільму 1941 року *The Blood of Jesus*, який значною мірою зосереджений навколо афро-американської культури, але сама фраза «drown in the blood of Jesus» є перебільшенням, щоб показати, наскільки відчайдушно він хоче духовного очищення і перемоги божественної сили над злом. Іншим прикладом реалізації алюзії в гіперболі є рядки «Curse me 'til I'm dead, church me with your fake prophesizing That I'ma be just another slave in my head», що є алюзією на прокляття Хама з Книги Буття, яке використовується як расистське виправдання рабства білими рабовласниками в Америці. Таким чином, цими рядками він перебільшено засуджує расистські судження і підкреслює, наскільки глибоко ці судження і фальшиві вчення впливають на його життя, ніби він «проклятий» назавжди.

Риторичне питання також є одним зі стилістичних прийомів, в якому реалізується алюзія в творчості Кендріка Ламара. Наприклад, в рядках «Is it anybody that you would lie for? / Anybody you would slide for? / Anybody you would die for? / That's what God for» є алюзія на Книгу Виходу: «Now therefore, if ye will obey my voice indeed, and keep my covenant, then ye shall be a peculiar treasure unto me above all people: for all the earth is mine». Таким чином, репер використовує риторичні питання, щоб підкреслити ідею, хоча ми можемо відчувати вірність іншим, справжня відданість належить Богові, оскільки він завжди поруч і заслуговує на нашу відданість.

Ще одним цікавим прикладом самоалюзії є рядки «You said Sherane ain't got nothing on Lucy / I said, "You crazy?». «Sherane» – вигаданий персонаж, молода дівчина, з альбому *good kid, m.A.A.d city*, в якого закохується персонаж молодого Кендріка Ламара. «Lucy» є алюзією на Люцифера, який каже Кендріку, що Ширейн – ніщо в порівнянні з тим, чого вони могли б досягти разом. Знаючи, як сильно Кендрік був закоханий у звичайну дівчину з його рідного району, можна побачити наївність його світогляду і те, що він ще не усвідомлює багатства, які йому може дати Люцифер.

Іншою частиною дослідження алюзій у піснях Кендріка Ламара є їх аналіз за очевидністю, запропонований науковцем Рижковою. В цілому, достатньо

складно оцінити очевидність алюзій, адже це залежить від знань текстів-референтів слухача. На нашу думку, алюзії, що посилаються на кінематограф, пісні інших виконавців, а також пісні самого Кендріка Ламара, є простішими для розпізнавання, оскільки вони є частиною сучасної поп-культури. Наприклад, посилення на фільм «Матриця» або пісню Тупака Шакура «Brenda's Got a Baby». Також, оскільки більшість слухачів Кендріка Ламара – американці, достатньо очевидно може бути алюзія в рядках «How can I tell you I'm making a killin'? / You made me a killer, emancipation of a real nigga», в якій Кендрік посилається на Прокламацію про визволення рабів Авраама Лінкольна, яка звільнила поневолених темношкірих у штатах Конфедерації під час Громадянської війни. Рабство не було конституційно скасоване до ратифікації Тринадцятої поправки у 1865 році. Однак навіть після ратифікації Тринадцятої, Чотирнадцятої (громадянство США від народження) та П'ятнадцятої (виборчі права) поправок, все ще існували чорні кодекси, закони Джима Кроу, позаконне насильство Ку-клукс-клану та багато іншого, що заважало темношкірому населенню користуватися своїми конституційними правами. Таким чином, автор описує цикл, коли біла Америка бачить у своєму народі жорстоких неконтрольованих «nig*as» і, таким чином, за допомогою законів та правоохоронних органів прирікає їх на перебування в цьому замкненому колі.

На противагу цьому, алюзії на Біблію, як, наприклад, «What's the difference when your heart is made of stone/And your mind is made of gold / And your tongue is made of sword, but it may weaken your soul?» є неочевидною алюзією на думку Святого Апостола Павла у Посланні до Коринтян: «Though I speak with the tongues of men and of angels, but have not love, I have become sounding brass or a clanging cymbal. And though I have the gift of prophecy, and understand all mysteries and all knowledge, and though I have all faith, so that I could remove mountains, but have not love, I am nothing» [57, с. 1019]. Таким чином, він, як і репер, ставить під сумнів цінність великих здібностей та красномовства, якщо вони позбавлені співчуття.

Важливою частиною дослідження був аналіз за класифікацією за впливом алюзії на твір, запропонованої Р.Ф. Томасом. Після проведення аналізу було виявлено всі типи алюзій за впливом на твір.

Найпростішим типом є казуальна, яка не є суттєвою для змісту нового твору. Приклад такої алюзії можна побачити у рядку з пісні «The Heart Pt. 2» «You probably even listened to "Faith," and think I know Zion», де згадується гора Сіон, яку в Біблії називали «горою святою». Сама алюзії не має впливу, оскільки в цій пісні Кендрік Ламар використовує потік свідомості, висловлюючи свої думки так, як вони приходять до нього в студії. Про цю пісню Кендрік Ламар казав, що просто хоче показати виплиск емоцій на пісні і йому байдуже, наскільки довгими будуть рядки, але люди повинні буквально відчувати його. Ще одним прикладом казуальної алюзії є згадка двадцять п'ятої глави Книги Левит за допомогою рядків «And the chapter that read at 25 I would live dormant like five in the morning», оскільки вона немає впливу на пісню «Compton», в якій репер ретроспективно розповідає про власний досвід, пов'язаний зі злочинністю, алкоголізмом, насильством у своєму рідному районі, та намагається стати тим, хто розповість молодому поколінню, яке перебуває у схожій ситуації, що вони теж можуть змінити своє життя.

Найбільшу кількість прикладів становлять одиничні алюзії, адже вони є глибшими і створені не тільки для того, щоб слухач згадав текст-джерело, а й його ширший контекст. Наприклад, таку алюзію можна побачити в пісні «FEAR.» в рядках «All this money, is God playin' a joke on me? / Is it for the moment, and will he see me as Job? / Take it from me and leave me worse than I was before?», де Кендрік Ламар порівнює себе з пророком Йовом. В пісні йдеться, що як і Йов, який ніби був проклятий Богом, репер припускає, що темношкірі американці «прокляті», як описано в Біблії, через непослух Божим заповідям. Згодом, він також розмірковує про нові страхи, які приходять з успіхом - страх втратити все, над чим він працював, страх зради і тиск, який чиниться на нього, щоб виправдати очікування. Він задається питанням, чи є його досягнення, багатство

і слава благословенням чи тягарем, і боїться, що його слава може зрештою відірвати його від свого коріння і від Бога.

Іншим прикладом може бути алюзія на фільм «Матриця» в рядку «And they tie my laces, living the Matrix as them pills disappear». Репер, як і головний герой фільму, має обрати одну з «пігулок». Якщо головний герой фільму обирає між червоною пігулкою, яка дозволила б йому зрозуміти, що насправді відбувається за межами ілюзії, створеної Матрицею, та синьою, яка дозволила б йому повернутися до життя в цій ілюзії, то Кендрік Ламар роздумував над тим, чи залишитися в клубі з друзями та відпочивати або піти додому і почати робити щось значуще. Таким чином, слухач згадує не тільки фільм, а й ширший контекст, впливаючи на твір, оскільки пісня відображає теми недовіри, впевненості у собі, вірності, а також проблеми поверхневої дружби та слави.

У піснях Кендріка Ламара є також приклади самоалюзій, створюючи тематичну єдність. Наприклад, у пісні «Sing About Me, I'm Dying of Thirst» можна побачити рядки: «You wrote a song about my sister on your tape / And called it Section.80 / The message resembled "Brenda's Got a Baby"», в якій є алюзія на пісню репера «Keisha's Song (Her Pain)». Весь другий куплет «Sing About Me, I'm Dying of Thirst» написаний з точки зору сестри Кейши, проститутки, що стала жертвою вбивства. Вона засуджує Кендріка за те, що він публічно зганьбив Кейшу, навіть добре не знаючи її. Також, з гордістю стверджує, що продовжує займатися проституцією, як і її сестра, щоб вижити, і вважає, що система, її дитинство в прийомних сім'ях і жорстокі батьки, які вчили її, що дітей треба бити, щоб достукатися до їхнього розуму, зруйнували її морально. Наприкінці куплету, вона не хоче, щоб її згадували в альбомі, оскільки вона сама отримує достатньо уваги.

Ще одним прикладом самоалюзії є рядки з пісні «Mirror» «Do yourself a favor and get a mirror that mirror grievance / Then point it at me so the reflection can mirror freedom». Протягом багатьох років репер неодноразово писав про дзеркала. Він згадує про них, коли говорить про те, що думає про себе: негативно, як в рядках «I suffer a lot / And every day that glass mirror get tougher to

watch» пісні «Sing About Me, I'm Dying of Thirst» так позитивно, як в рядках «Look in the mirror and know I'm there With my hands in the air, I'm proud to say yeah [I'm real]» пісні «Real». Якщо казати про «Mirror», то в ній він просить слухачів поміркувати про самих себе.

Серед проаналізованих алюзій можна також побачити приклади виправлення, коли алюзія навмисно суперечить вихідному тексту. Наприклад, у рядках «Some put it on the Devil when they fall short / I put it on my ego, lord of all lords» словосполучення «lord of all lords» використовується в Одкровенні Івана Богослова для опису Ісуса Христа, але репер має на увазі, що замість того, щоб дивитися на Христа, люди мають дивитися на себе як на свого спасителя. Також, в пісні «HiPoWeR» є рядки «Sorry, mama, I can't turn the other cheek», що посилаються на Біблію, а саме, на Євангеліє від Луки: «Whoever hits you on the cheek, offer him the other also; and whoever takes away your coat, do not withhold your shirt from him either» [57, с 859]. Кендрік не може допустити, щоб його вороги так легко розправилися з ним, тому він повинен повстати проти них.

У творчості Кендріка Ламара є також приклад очевидної алюзії, що відсилає слухача до певного тексту-джерела, але має інший зміст, створюючи більш складну взаємодію. В пісні «XXX.» в рядках «Hail Mary, Jesus, and Joseph / The great American flag is wrapped and dragged with explosives / Compulsive disorder, sons and daughters / Barricaded blocks and borders, look what you taught us» є алюзія на молитву «Hail Mary», яка грає з очікуваннями слухача, адже, незважаючи на свій релігійний контекст, вона звертається до тематики американського суспільства і насилля.

Останньою групою за класифікацією за впливом на твір є багаторазова алюзія, коли кілька джерел поєднуються в єдиний новий контекст. Якравим прикладом такої алюзії є «Most of y'all just envy, but jealousy get you killed / Most of y'all throw rocks and try to hide your hand/ Just say his name and I promise that you'll see Candyman», оскільки репер використовує три джерела: прислів'я з іспанської, гріх заздрості з Біблії та фільм «Candyman». Таким чином, він створює новий контекст, критикуючи своїх конкурентів у реп-музиці. Він прирівнює себе

до Кендімена, кажучи, що якщо хтось зневажливо відгукнеться про нього, він «вб'є» його кар'єру.

Підсумовуючи, було проведено лінгвостилістичний аналіз алюзій у піснях Кендріка Ламара, що включає в себе аналіз алюзій за їх структурно-функціональними ознаками, реалізацією в іншому стилістичному прийомі, впливом на твір, а також очевидністю.

2.6. Функціональні особливості вживання алюзій у піснях Кендріка Ламара

Аналіз алюзій за функціями є важливою складовою дослідження алюзій у творчості Кендріка Ламара. Для проведення аналізу була використана класифікація функцій, запропонована лінгвістом Воробйовою.

Усі приклади алюзій мають кумулятивну функцію, тому що алюзії у піснях Кендріка Ламара накопичують і несуть в собі інформацію з різних текстів-джерел, такі як Біблія, кінематограф або пісні інших виконавців. Наприклад, рядки «Wouldn't you know / We been hurt, been down before, n*gga / When our pride was low / Lookin' at the world like, "Where do we go?"» використовуються для опису проблеми расизму в США, але це також можна вважати алюзією на історію з книги Вихід з Єгипту, в якій єврейський народ був вигнаний з Єгипту і не знав що робити і куди йти.

Також, усі приклади виконують компресивну функцію, що полягає в лаконізації, адже це дуже складно виразити усі свої ідеї та емоції в пісні, не використовуючи алюзії. Наприклад, Кендрік Ламар, використовуючи усього два рядки «How can I tell you I'm making a killin'? / You made me a killer, emancipation of a real n*gga», описує складну історію темношкірих американців, які роками притіснялися білими на всіх рівнях, від соціального до політичного.

Через компресивну функцію, метою якої є лаконізація, слухачі по всьому світу намагаються розгадати, що саме хотів сказати Кендрік Ламар у своїх піснях, висуваючи різні ідеї, що надає задоволення не тільки від

прослуховування, а й від процесу розшифрування алюзій, в чому і полягає контактовстановлююча функція. Прикладом такого лаконічного вираження думок, яке потім намагаються розгадати слухачі, є рядок «All the girls wanna play Baywatch» з пісні «Swimming Pools», в якій йдеться про те, що люди споживають алкоголь «басейнами», але рано чи пізно тонуть в них, помираючи від алкогольної залежності. За допомогою серіалу «Рятувальники Малібун», в якому сюжет побудований на рятувальниках на березі океану, Кендрік Ламар метафорично каже про дівчат, які, на відміну від персонажів серіалу, які постійно рятують людей, стрибаючи у воду, хочуть «пограти» у рятувальників, стрибаючи у «море» алкоголю і «гинуть».

Велика кількість алюзій у піснях Кендріка Ламара виконують функцію збільшення кількості кодових систем, адже репер посилається на літературні тексти, а також кінематограф. Наприклад, у рядках «Kendrick Conan, n**ga / Where you sword at, hand on the cross and swore that» є алюзія на Конана-варвара, вигаданого персонажа, створеного Робертом Говардом у 1932 для серії фантастичних оповідань, опублікованих у журналі «Weird Tales». Його історія була адаптована у різних типах мистецьких джерел: книгах, коміксах, фільмах, телевізійних програмах, а також відеоіграх.

Деякі приклади виконують пізнавальну функцію, адже за допомогою цих алюзій Кендрік Ламар залучає до сюжету своєї пісні думки, настрої та асоціації з текстів-джерел, що віддзеркалюють основну ідею пісні. В рядках «And I pray you niggas is hatin', shooters go after Judas / Jesus Christ, if I live life on my knees, ain't no need to do this» репер посилається на Юду Іскаріота, одного з дванадцяти апостолів Ісуса Христа, який зрадив Ісуса в обмін на виплату тридцяти срібняків. В масовій культурі Юда – це той, хто продає своїх друзів або зраджує їх, і, зазвичай, таких людей вбивають.

Велика кількість алюзій виконує експресивну функцію, адже репер часто виражає своє ставлення до явища або об'єкта, на яке алюзія відсилається, і, таким чином, розкриває глибокі змісти пісні. Наприклад, в рядках «Curse me 'til I'm dead, church me with your fake prophesizing / That I'ma be just another slave in my

head», посилаючись на «Прокляття Хама», яке історично пропагувалася білими рабовласниками і релігійними діячами для виправдання поневолення і гноблення чорношкірих людей, критикує церкву в Америці, вказуючи на лицемірство інституцій, які використовували релігію для расової дискримінації. Таким чином, він не лише звертається до історичного утиску, але й звертає увагу на травми, які расизм залишив на ідентичності темношкірих.

Також, важливою функцією, яку виконують алюзії в піснях Кендріка Ламар, є емотивна, адже вона допомагає реперу викликати у слухачів певні емоції. Наприклад, у рядках «I'm willin' to die for this s**t / I done cried for this s**t, might take a life for this s**t / Put the Bible down and go eye for an eye for this s**t», в якій репер каже про те, як сильно він любить свою роботу, а також що він готовий «go eye for an eye», тобто метафорично вбити когось за те, щоб мати можливість творити.

Виражаючи свої погляди на різні соціальні та політичні проблеми за допомогою алюзій, Кендрік Ламар дає певну оцінку, а також намагається переконати слухача та вплинути на його думки. Таким чином, алюзії в творчості репера виконують оцінну та волюнтативну функції. Наприклад, назва альбому Кендріка Ламара *To Pimp a Butterfly* є алюзією на відомий роман письменниці Гарпер Лі *To Kill a Mockingbird*. Назва роману Гарпер Лі вказує на те, як суспільство часто знищує щось, що є таким же невинним і добрим, як пересмішник. Аналогічно, у назві альбому Кендріка Ламара, що дослівно можна перекласти українською як «Стати сутенером метелика», «метелик» символізує красу та вразливість, тоді як слово «сутенер» вказує символізує експлуатацію. Під метеликом репер має на увазі темношкірих людей та їх культури, що експлуатуються та несправедливо нищатья сутенером, тобто американським урядом. Таким чином, сюжет альбому перегукується з сюжетом роману, в якому темношкірого чоловіка Тома Робінсона помилково визнали винним у згвалтуванні білої жінки і вбили під час спроби втечі з-під варти. В результаті, цей альбом, що підняв такі питання, як жорстокість поліції, расизм та соціальна нерівність у США не просто викликав резонанс у музичних колах, а й став

частиною культурної спадщини Америки, а пісня «Alright» з цього альбому стала неофіційним гімном руху Black Lives Matter.

Отже, в практичній частині кваліфікаційної роботи було проаналізовано основні напрямки творчої діяльності Кендріка Ламара, а саме інформація про його походження, становлення як реп-виконавця, дискографія, тематика його творчості та її вплив на суспільство, а також нагороди виконавця. У другому підрозділі було проведено семантичний аналіз метафор, в результаті чого було утворено 11 семантичних груп відповідно до тематики пісень виконавця: особиста боротьба та розвиток, важливість та велич творчості, почуття, бідність та насильство в рідному районі, критика політики держави, расизм та інші соціальні проблеми, культура афроамериканської спільноти, шкідливі звички, людські стосунки, релігія та духовність, а також гроші. У третьому підрозділі було проаналізовано вживання метафор у піснях Кендріка Ламара за лінгвостилістичними (структура, частина мови, якою виражена метафора, чіткість, оригінальність, експресивність, а також художній прийом, у якому реалізується метафора) та функціональними (емоційно-оцінювальна, інформативна, етична та ігрова функція) особливостями. В четвертому підрозділі було проведено аналіз модальності алюзій у піснях Кендріка Ламара, в результаті чого було виявлено, що більшість проаналізованих прикладів алюзій у піснях Кендріка Ламара є кросс-модальними, тому джерела кросс-модальних алюзій, було розділено на ті, що відсилаються на кінематограф та літературу. В п'ятому підрозділі алюзії було проаналізовано за їх структурно-функціональними ознаками, реалізацією в іншому стилістичному прийомі, впливом на твір, а також очевидністю. В шостому підрозділі було проведено аналіз алюзій за функціональними особливостями.

ВИСНОВКИ

У ході виконання магістерської роботи було досліджено теоретичні засади вивчення метафори та алюзії у лінгвістичній парадигмі та у творчості Кендріка Ламара. Крім того, нами було проаналізовано метафору та алюзію, а також особливості їх функціонування у творчості Кендріка Ламара.

Було досліджено визначення метафори, які подаються іноземними та вітчизняними науковцями. Першим, хто дав визначення метафорі та описав її був Аристотель, зазначивши, що метафора – це перенесення назви з одного предмету на інший на підставі спільної схожості. Приблизно таке саме визначення подає В.А. Кухаренко, яка вважає метафору одним з найпотужніших засобів створення образів. Згодом, французький науковець Ш. Баллі описав метафору не тільки як засіб прикрасення мови, а ще й психолінгвістичне явище, не дивлячись на те, що в її основі все ще закладений принцип перенесення. Когнітивний аспект метафори також вивчали Джордж Лакофф та Марк Джонсон, які вважали, що цей стилістичний прийом є фундаментальним механізмом розуміння та сприйняття навколишнього світу. Вагомий внесок у дослідження метафори має англійський критик та поет А.А. Річардс. Щоб полегшити опис того, як метафора найкраще забезпечує свій ефект, Річардс вводить два терміни, «tenor» і «vehicle». «Tenor» є головним суб'єктом, тоді як «vehicle» – це те, з чим порівнюється «tenor». Відомий мовознавець Макс Блек представив три різні точки зору до розуміння метафори: точка зору заміщення (substitution view), точка зору порівняння (comparison view) та точка зору взаємодії (interaction view). Також відомий лінгвіст Роман Якобсон підкреслив важливість метафори у світосприйнятті людини та контексту культурних норм в інтерпретації та використанні метафор.

У роботі були визначені основні класифікації метафори як стилістичного прийому. Джордж Лакофф та Марк Джонсон досліджували когнітивний аспект метафори та виділили три типи: структурну, орієнтаційну та онтологічну. А.С. Овсієнко розділила метафор на прості, які виражені тільки з однієї точки

зору, та розгорнуті, що складаються з кількох метафорично вживаних слів, які створюють цілісний образ. Вона також виділила сюжетну метафору, яка реалізується на текстовому рівні. Науковці В.А. Кухаренко та Л.П. Єфімов класифікували метафору за частотою вживання та розділили їх на свіжі та сталі, проте науковець Ньюмарк представив найширшу схему класифікації метафор відповідно до її оригінальності із шістьма категоріями: «мертві», «клішовані», «свіжі», «адаптовані», «стандартні» та «оригінальні». Крім того, науковець Єфімов класифікував метафору за ступенем стилістичного потенціалу, розділивши метафори на номінативні, когнітивні та образні. П.Ю. Цуркаленко запропонувала свою класифікацію за тематичною приналежністю допоміжного суб'єкта, а Ю.В. Жила розділила метафори за частинами мови, на яких вони базуються.

Також було описано функції метафори, які були запропоновані різними лінгвістами. Л.І. Мацько і О.М. Мацько описали пізнавальну, номінативну та образну функції, а Макс Блек виділив функції аналогії та подібності. Науковець Соломчук визначила, що метафора виконує одразу три функції: інформативну, образну та символістичну. Л.В. Одинецька написала роботу, в якій досліджувала функції метафори, в результаті чого виділила 15 функцій. Вона вказувала на стилістичні функції метафори та запропонувала аналізувати метафору за такими аспектами: семантика, оригінальність, чіткість, яскравість, а також детальність створеного образу.

Було окреслено основні напрямки творчої діяльності Кендріка Ламара, а саме інформація про його походження, становлення як реп-виконавця, дискографія, тематика його творчості та її вплив на суспільство, а також нагороди виконавця. Відповідно до розгляду тематики творчості Кендріка Ламара, було проведено семантичний аналіз метафор в його піснях, на основі якого було створено одинадцять семантичних груп: особиста боротьба та розвиток, важливість та велич творчості, почуття, бідність та насильство в рідному районі, критика політики держави, расизм та інші соціальні проблеми,

культура афроамериканської спільноти, шкідливі звички, людські стосунки, релігія та духовність, а також гроші.

Було проведено аналіз лінгвостилістичних та функціональних особливостей вживання метафор у піснях Кендріка Ламара для розуміння їх різноманітності та значення. Оскільки науковці класифікували метафору за різними характеристиками, нами було проаналізовано метафори за структурою, частиною мови, якою виражена метафора, чіткістю, оригінальністю, експресивністю, а також художнім прийомом, у якому реалізується метафора. Кендрік Ламар в своїх піснях використовував як прості метафори, щоб виразити їх з однієї точки зору, так і складні для створення цілісного образу. За частиною мови у піснях були використані іменні, дієслівні та ад'єктивні метафори. Метафори Кендріка Ламара демонструють переважно чіткі образи та виразність, що допомагає передати складні емоції та описати соціальні та політичні проблеми. Також деякі його метафори реалізуються у таких художніх прийомах, як персоніфікація, метонімія, порівняння, гіпербола та епітет. Крім того, аналіз функцій метафор показує, що вони виконують емоційно-оцінювальну, інформативну, етичну та ігрову роль у творчості Кендріка Ламара, що свідчить про майстерність використання метафор в його піснях.

У ході роботи було також описано визначення алюзії. Алюзія – це неявне або приховане посилання на особу, подію, предмет або частину іншого тексту. Дуже часто термін «алюзія» стоїть поруч з термінами «ехо» та «цитата», через що вони ототожнюються або є взаємозамінними, однак Крістофер А. Бітем визначив їх відмінності: алюзія – це художній прийом, навмисно використаний автором для того, щоб відсилати читача до єдиного ідентифікованого джерела, один або кілька компонентів якого необхідно запам'ятати і перенести в новий контекст для повного розуміння тексту, тому алюзія є менш виразною, ніж цитата, але більш виразною, ніж ехо. Американський філософ Вільям Ірвін мав інше бачення на дослідження алюзії, виділивши три погляди того, як текст та автор впливають на створення алюзії: інтенціоналістський, інтерналістський та гібридний. Вагомий внесок зробив Г. Махачек, який придумав термінологію для

позначення двох елементів алюзії. Він запропонував, щоб у випадках, коли було б корисно відрізнити фразу, яка відсилає, від фрази, на яку посилаються, ми говорили про відсилання як репризу (*reprise*), а про початкову версію – як відріг (*spur*). Пізніше, Вільям Кінслі описав поняття «подвійна реприза» (*the double signifier*) та «множинна алюзія» (*the multiple allusion*). Подвійна реприза передбачає дуальність репризи: вона має як своє основне значення, так і значення, яке передає відріг (референт). Множинна алюзія виникає у випадку, коли одна реприза може відсилати до двох або більше референтів, що належать одному або кільком авторам.

У роботі були визначені основні класифікації алюзії як стилістичного прийому. Науковці Ярема та Кузнєцова запропонували класифікації за джерелом алюзії (біблійні, міфологічні, історичні і тд.) та тематикою (фольклорні, кінематографічні, пісенні, газетно-публіцистичні, крилаті, офіційно-ділові тощо). Власюк Л.С. та Демиденко О.П класифікували алюзію за структурно-функціональними ознаками, а науковець Рижкова створила класифікацію алюзій за очевидністю. Важливою частиною аналізу алюзії є способи її маркування, тому фінська професорка Р. Леппігальме визначила два типи: внутрішнє (зміни в письмі, лексиці, граматиці тощо) та зовнішнє (текстові позначення у виді лапок, курсиву, капіталізації або вставних фраз). Українська дослідниця Петрина також описала засоби маркування алюзій: лексичні маркери, а також авторські пояснення та примітки.

Також було виокремлено функції алюзії, запропонованих різними лінгвістами. Англійський дослідник Пол Леннон писав про п'ять функціональних рівнів алюзії: інтратекстуальний (стилістичне акцентування), інтер(кон)текстуальний (підтекст), метатекстуальний (оцінка), рівень обробки інформації (полегшення процесу комунікації або, навпаки, заплутуванням), а також міжособистісно-емоційний рівень (фатичний зв'язок між автором і читачем). Велике дослідження провела М.В. Воробйова, описавши десять функцій алюзії: пізнавальна, дейктична, кумулятивна, функція збільшення кількості кодових систем, експресивна, контактовстановлююча, компресивна,

емотивна, оцінна та волюнтативна. Функції алюзії у художніх творах описала Д.Л. Волковська, виділивши такі функції: зображення певних періодів життя персонажа, характеристика взаєностосунків і діяльності персонажів, зображення інтелектуальних і духовних потреб персонажа, пояснення емоційного стану персонажа, опис персонажа з морально-етичної точки зору, сатиричне зображення героїв.

Було досліджено лінгвостилістичні та функціональні особливості використання алюзії у творчості Кендріка Ламара. Використовуючи класифікації алюзії за різними аспектами, нами було проаналізовано цей стилістичний прийом за модальністю, структурно-функціональними ознаками, реалізацією в іншому стилістичному прийомі, впливом на літературний твір та очевидністю. У піснях Кендрік Ламар використовував як модальні алюзії, ті, в яких відсилання відбувається в межах одного виду мистецтва, так і кросс-модальні, в яких відбувається відсилання на літературу та кінематограф. За структурно-функціональними ознаками у піснях були використані прості моносемічні, прості полісемічні та складні комбіновані алюзії. Метафори Кендріка Ламара демонструють переважно чіткі образи та виразність, що допомагає передати складні емоції та описати соціальні та політичні проблеми. Також більшість алюзій реалізуються у таких художніх прийомах, як метафора, персоніфікація, метонімія, антономазія, порівняння, гіпербола, евфемізм, риторичне питання, іронія та гра слів. Проаналізувавши функції алюзій у творчості репера, було визначено, що вони виконують кумулятивну, компресивну, контактовстановлюючу, пізнавальну, експресивну, емотивну, волюнтативну функції, а також функцію збільшення кількості кодових систем, що свідчить про важливість алюзій у текстах його пісень та їх вплив на слухачів. Отже, метафора і алюзія часто використовуються Кендріком Ламаром та мають великий вплив на його творчість, адже вони допомагають реперу стисло передавати свої ідеї через образність або посилення на інші тексти.

СПИСОК БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ

1. Арістотель. Поетика. Київ : Мистецтво, 1967. 130 с.
2. Афоніна О. Цитування як художній прийом «подвійного кодування» у музичному мистецтві постмодернізму. *Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури*. 2016. № 36. С. 161–172.
3. Власюк Л. Структурно-функціональні та семантичні особливості алюзій у англійськомовних медіа матеріалах: лінгвокультурний та перекладознавчий аспекти : дисертація. Київ, 2020. 228 с.
4. Волковська Д. Л. Інтертекстуальність роману Стівена Кінга “The Stand” та її відтворення у перекладі : магістерська робота. Запоріжжя, 2020. 82 с.
5. Воробйова М. В. Функції алюзивних засобів англійськомовного публіцистичного дискурсу. *Наукові записки. Серія “Філологічна”*. 2013. № 35. С. 60–63.
6. Данилюк Н. О. Метафора в українських народнопісенних текстах. *Науковий журнал*. 2014. № 1. С. 66–76.
7. Дрібнюк О. Функції метафори у публіцистичному стилі. *Мова і культура*. 2011. Т. 8, № 14. С. 140–144.
8. Дубик І. Мовні засоби вираження категорій інтертекстуальності та зв’язності в текстах сучасних українських пісень : магістерська робота. Київ, 2023. 98 с.
9. Єфімов Л. П., Ясінецька О. А. Стилїстика англійської мови і дискурсивний аналіз. Вінниця : Нова Кн., 2004. 240 с.
10. Жила Ю. Основні характеристики метафори у середовищі політичного мовлення. *Littera scripta manet*. 2021. № 7. С. 25–28.
11. Квітко А. А. Актуалізація мілітарної метафори в текстах новин сучасної англійськомовної преси : магістерська робота. Запоріжжя, 2021. 72 с.
URL: <https://dspace.znu.edu.ua/jspui/handle/12345/6023> (дата звернення: 10.10.2024).

12. Козій О. Б. Особливості вживання художніх засобів у сучасних пісенних англомовних текстах (на матеріалі текстів гурту «Manowar»). *Наукові записки. Серія: філологічні науки*. 2016. № 145. С. 421–427.

13. Кузнєцова Г. В. Алюзія як лінгвістичне явище. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Філологія»*. 2014. № 9. С. 89–91.

14. Кухаренко В. Практикум з стилістики англійської мови. Вінниця : Нова кн., 2000. 159 с.

15. Лавриненко О. О. Комунікативно-прагматичний потенціал алюзії в англійському та українському публіцистичному дискурсі : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.17. Київ, 2009. 23 с.

16. Лопанчук Ю. До питання про метафору в творі Д. Дефо «Робінзон Крузо». *Маріупольський молодіжний науковий форум: традиційні й новітні аспекти дослідження і викладання іноземних мов і літератури*. 2021. С. 112–113.

17. Мацько О. М., Мацько Л. І. Риторика : навч. посіб. 2-ге вид. Київ : Вища шк., 2006. 311 с.

18. Німенко О. Метафора у лінгвістичному аспекті. *Секція № 1. Мовні системи: проблеми розвитку та функціонування в поліетнічному та полікультурному просторі (29.03.2013)* : матеріали Міжнар. наук. конф., м. Київ, 28 берез. 2014 р. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/7655> (дата звернення: 08.10.2024).

19. Овсієнко А. Класифікації метафори в сучасному мовознавстві. *Соціум. Документ. Комунікація. Серія "Філологічні науки"*. 2018. Вип. 5. С. 70–84.

20. Одинецька Л. В. Роль метафори в засобах масової інформації. *Цифровий репозитарій Українського державного університету імені Михайла Драгоманова*. 2017. С. 44–48.

21. Петрина Х. В. Функціонально-семантичний аналіз алюзій в українських постмодерністських художніх текстах : дис. ... канд. філол. наук. Івано-Франківськ, 2019. 219 с.

22. Рижкова В. В. Реалізація категорії інтертекстуальності в американському художньому тексті XIX-XX століть : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Харків, 2004. 142 с.

23. Соломчук О. Метафора і метонімія як засоби творення образності. *English for Specific Purposes*. 2018. № 5. С. 136–144.

24. Стретович Т. П. Класифікаційне розмаїття видів метафор. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 9 : Сучасні тенденції розвитку мов*. 2017. № 16. С. 232–239.

25. Цуркаленко П. Засоби створення художнього образу у романі Лі Бардуго «Shadow and Bone» та способи його перекладу : магістерська робота. Запоріжжя, 2022. 94 с.

26. Ярема О. Б. Літературознавча парадигма дослідження алюзії. *Науковий блог. Національний університет "Острозька академія"*. URL: <https://naub.oa.edu.ua/literaturoznavcha-paradyhma-doslidzhennya-alyuziji/> (дата звернення: 15.10.2024).

27. Abrams M. H. *The mirror and the lamp*. London : Oxford University Press, 1969. 409 p.

28. Bally C. *Traité de stylistique française*. Heidelberg : C. Winter, 1909.

29. Beetham C. A. *Echoes of scripture in the Letter of Paul to the Colossians*. Boston : BRILL, 2008. 343 p. URL: <https://doi.org/10.1163/ej.9789004170810.i-344.101> (date of access: 05.10.2024).

30. Ben-Porat Z. The poetics of allusion – a text linking device – in different media of communication. *A Semiotic Landscape. Panorama sémiotique*. 1979. P. 588–593. URL: <https://doi.org/10.1515/9783110803327-105> (date of access: 01.11.2024).

31. Bilsky M. I. A. Richards' Theory of metaphor. *Modern Philology*. 1952. Vol. 50, no. 2. P. 130–137. URL: <https://doi.org/10.1086/388949> (date of access: 07.10.2023).

32. Black M. Metaphor. *Proceedings of the Aristotelian society*. 1954. Vol. 55. P. 273–294.

33. *Cambridge Dictionary*. URL: <https://dictionary.cambridge.org/> (date of access: 14.10.2024).
34. Christopher R. Allusions of grandeur: figurative language use in rap lyrics : doctoral dissertation. Austin, 2016. 104 p.
35. Definition of 'you reap what you sow'. *Collins Dictionary*. URL: <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/you-reap-what-you-sow> (date of access: 27.10.2024).
36. Dupriez B. A dictionary of literary devices: Gradus, A-Z. Toronto : University of Toronto Press, 1991. 545 p.
37. *Encyclopedia Britannica*. URL: <https://www.britannica.com/art/allusion> (date of access: 11.10.2024).
38. Ficha: tirar la piedra y esconder la mano. *Centro Virtual Cervantes*. URL: <https://cvc.cervantes.es/lengua/refranero/ficha.aspx?Par=59567&Lng=0> (date of access: 27.10.2024).
39. Hebel U. Towards a descriptive poetics of allusion. *Intertextuality* / ed. by H. F. Plett. New York, 1991. P. 135–164.
40. Hollander J. The figure of echo: a mode of allusion in Milton and after. *Poetics Today*. 1983. Vol. 4, no. 4. P. 809. URL: <https://doi.org/10.2307/1772334> (date of access: 11.10.2024).
41. Irwin W. What is an allusion?. *Journal of Aesthetics and Art Criticism*. 2001. Vol. 59, no. 3. P. 287–297. URL: <https://doi.org/10.1111/1540-6245.00026> (date of access: 11.10.2024).
42. Jakobson R. Language in literature. Cambridge, Mass : Belknap Press, 1987. 548 p.
43. Kendrick Lamar. *Genius*. URL: <https://genius.com/artists/Kendrick-lamar> (date of access: 27.10.2024).
44. Lakoff G. Metaphors we live by. Chicago : University of Chicago Press, 1980. 242 p.
45. Lennon P. Allusions in the press. Berlin, New York : Mouton de Gruyter, 2004. 297 p.

46. Leppihalme R. Caught in the frame. *The Translator*. 1996. Vol. 2, no. 2. P. 199–218. URL: <https://doi.org/10.1080/13556509.1996.10798974> (date of access: 10.11.2024).

47. Machacek G. Allusion. *PMLA/Publications of the Modern Language Association of America*. 2007. Vol. 122, no. 2. P. 522–536. URL: <https://doi.org/10.1632/pmla.2007.122.2.522> (date of access: 09.10.2024).

48. *Merriam-Webster: America's Most Trusted Dictionary*. URL: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/metalepsis> (date of access: 10.10.2024).

49. Metaphor and metonymy in comparison and contrast / ed. by R. Dirven, R. Pörings. Berlin : Mouton de Gruyter, 2002. URL: <https://doi.org/10.1515/9783110219197> (date of access: 14.10.2023).

50. Miner E. Allusion. *The new Princeton encyclopedia of poetry and poetics* / ed. by A. Preminger, T. Brogan. Princeton, 1993. P. 38–39.

51. Newmark P. A textbook of translation. Prentice Hall International, 1991. 311 p.

52. Ortega y Gasset J. Two great metaphors. Moscow : Progress. 511 p.

53. Perri C. Knowing and playing: the literary text and the trope allusion. *American Imago*. 1984. Vol. 41, no. 2. P. 117–128. URL: <http://www.jstor.org/stable/26303587> (date of access: 12.10.2024).

54. Perri C. On alluding. *Poetics*. 1978. Vol. 7, no. 3. P. 289–307. URL: [https://doi.org/10.1016/0304-422x\(78\)90030-x](https://doi.org/10.1016/0304-422x(78)90030-x) (date of access: 01.11.2024).

55. Reed J., Kinsley W. The anatomy of allusion. *PMLA/Publications of the Modern Language Association of America*. 2008. Vol. 123, no. 1. P. 251–254. URL: <https://doi.org/10.1632/s0030812900168695> (date of access: 10.10.2024).

56. Ross S. Art and allusion. *The Journal of Aesthetics and Art Criticism*. 1981. Vol. 40, no. 1. P. 59. URL: <https://doi.org/10.2307/430353> (date of access: 06.10.2024).

57. The holy bible. Nashville : Holman Bible Publishers, 2017. 1110 p.

58. Thomas R. F. Virgil's Georgics and the art of reference. *Harvard Studies in Classical Philology*. 1986. Vol. 90. P. 171. URL: <https://doi.org/10.2307/311468> (date of access: 13.10.2024).

59. Thompson M. B. *Clothed with Christ: The example and teaching of Jesus in Romans 12. 1--15. 13*. Wipf & Stock Publishers, 2011. 292 p.

60. Vlasiuk L., Demydenko O. Features and functioning of allusions in English media materials: linguocultural and translation aspects. *Young Scientist*. 2020. Vol. 7, no. 83. P. 155–158.

61. Wales K. *Dictionary of stylistics*. 3rd ed. New York : Taylor & Francis Group, 2014. 497 p.

ДОДАТКИ

Додаток А

Аналіз метафор у піснях Кендріка Ламара

Метафора	Семантична група	Частина мови	Чіткість/оригінальність	Стилістична функція
“The music that saved my life” – F*ck Your Ethnicity	Важливість та велич творчості	Іменна	Чітка/стала	Емоційно-оцінювальна
“Racism is still alive” – F*ck Your Ethnicity	Расизм та інші соціальні проблеми	Іменна	Чітка/стала	Емоційно-оцінювальна Інформативна
“My generation sippin' cough syrup like it's water” – ADHD	Шкідливі звички	Іменна	Чітка/свіжа	Етична Інформативна
“You walk around with a P90 like it's the '90s” – Ronald Reagan Era (His Evils)	Критика політики держави		Чітка/свіжа	Ігрова Інформативна
“Heart racin', racin' past Johnny because he's racist” – Ronald Reagan Era (His Evils)	Расизм та інші соціальні проблеми	Іменна	Чітка/свіжа	Емоційно-оцінювальна Інформативна
“I deal with you like [you are] my son...” – Poe Mans Dreams (His Vice)	Людські стосунки	Іменна	Чітка/стала	Етична
“I penetrate the hearts of good kids and criminals” – Poe Mans Dreams (His Vice)	Важливість та велич творчості	Дієслівна Іменна	Нечітка/свіжа	Емоційно-оцінювальна
“So you can walk in my shoes and get to know me” – Poe Mans Dreams (His Vice)	Людські стосунки	Дієслівна	Чітка/стала	Емоційно-оцінювальна
“Exercise your ism, and don't depend on no one else Cathedral, church, ism” – Poe Mans Dreams (His Vice)	Релігія та духовність	Іменна	Нечітка/свіжа	Етична Інформативна
“I'm out the orbit...”, “The sun is under my feet...” – Rigamortus	Важливість та велич творчості	Ад'єктивна	Чітка/свіжа	Емоційно-оцінювальна
“My nerves itch on the brink of my career” – Ab-Soul's Outro	Особиста боротьба та розвиток	Іменна	Нечітка/свіжа	Емоційно-оцінювальна
“Life is a traffic jam” – Ab-Soul's Outro	Особиста боротьба та розвиток	Іменна	Чітка/свіжа	Інформативна
“My innocence [has] been dead...” – Ab-Soul's Outro	Особиста боротьба та розвиток	Іменна	Чітка/стала	Емоційно-оцінювальна Інформативна
“Grown men never should bite their tongue” – HiiiPoWeR	Критика політики держави	Дієслівна	Чітка/стала	Етична
“And everything on TV just a figment of imagination I don't want a plastic nation...” – HiiiPoWeR	Критика політики держави	Ад'єктивна	Чітка/стала	Емоційно-оцінювальна Інформативна
“I'm standing on a field full of land mines” – HiiiPoWeR	Критика політики держави	Іменна Ад'єктивна	Чітка/свіжа	Емоційно-оцінювальна

“Look inside of my soul and you can find gold and maybe get rich” – B*tch, Don’t Kill My Vibe	Важливість та велич творчості	Іменна	Нечітка/свіжа	Емоційно-оцінювальна
“My mind is livin' on cloud nine...” – Backseat Freestyle	Почуття	Іменна	Чітка/стала	Емоційно-оцінювальна
“...I hear my stomach screamin’” – The Art of Peer Pressure	Почуття	Іменна	Чітка/свіжа	Емоційно-оцінювальна
“Money trees is the perfect place for shade” – Money Trees	Гроші	Іменна	Нечітка/свіжа	Емоційно-оцінювальна
“They say your hood is a pot of gold” – Money Trees	Гроші	Іменна	Нечітка/свіжа	Емоційно-оцінювальна
“All I see in this room: 20's, Xannies and these 'shrooms Grown-up candy for pain, can we live in a sane” – good kid	Шкідливі звички	Іменна	Чітка/стала	Емоційно-оцінювальна Інформативна
“Seem like the whole city go against me” – m.A.A.d city	Бідність та насильство в рідному районі	Іменна	Чітка/стала	Емоційно-оцінювальна Інформативна
“Shots hit the enemy, hearts turn brave” – m.A.A.d city	Бідність та насильство в рідному районі	Іменна	Нечітка/свіжа	Емоційно-оцінювальна
“Now, I done grew up round some people livin' their life in bottles” – Swimming pools (Drank)	Шкідливі звички	Ад’єктивна	Чітка/свіжа	Емоційно-оцінювальна Інформативна
“...some people wanna kill their sorrow” – Swimming pools (Drank)	Шкідливі звички	Дієслівна	Чітка/стала	Емоційно-оцінювальна Інформативна
“This orphanage we call a ghetto is quite a routine” – Sing About Me, I’m Dying of Thirst	Бідність та насильство в рідному районі	Іменна	Чітка/свіжа	Емоційно-оцінювальна Інформативна
“I suffer a lot And every day that glass mirror get tougher to watch I tie my stomach in knots” – Sing About Me, I’m Dying of Thirst	Особиста боротьба та розвиток	Дієслівна	Нечітка/свіжа	Емоційно-оцінювальна
“I promise that I know you very well Your eyes never lie...” ” – Real	Людські стосунки	Іменна	Чітка/стала	Емоційно-оцінювальна
“You love your hood, might even love it to death” – Real	Почуття	Ад’єктивна	Чітка/стала	Емоційно-оцінювальна
“...you still rose from that dark place of violence” – Real	Бідність та насильство в рідному районі	Іменна	Чітка/стала	Емоційно-оцінювальна
“I can feel the energy in the air” – Now or Never	Почуття	Іменна	Чітка/стала	Емоційно-оцінювальна
"Painkillers only put me in the twilight" – Alright	Шкідливі звички	Іменна	Чітка/свіжа	Емоційно-оцінювальна

"Look both ways before you cross my mind" – Wesley's Theory	Почуття	Іменна	Нечітка/свіжа	Емоційно-оцінювальна Етична
"Drown inside my vices all day" – Alright	Особиста боротьба та розвиток	Ад'єктивна	Чітка/стала	Емоційно-оцінювальна
"I can see the evil, I can tell it, I know it's illegal" – Alright	Релігія та духовність	Іменна	Чітка/свіжа	Емоційно-оцінювальна
"The price of having a spot in Heaven, embrace your loss— I am God" – How Much a Dollar Cost	Релігія та духовність	Іменна	Чітка/свіжа	Емоційно-оцінювальна Етична
"Uh, dark as the midnight hour or bright as the mornin' sun" – Complexion (A Zulu Love)	Культура афроамериканської спільноти	Іменні	Чітка/свіжа	Емоційно-оцінювальна
"Black as brown, hazelnut, cinnamon, black tea And it's all beautiful to me" – Complexion (A Zulu Love)	Культура афроамериканської спільноти	Іменні	Чітка/свіжа	Емоційно-оцінювальна
"Came from the bottom of mankind" – The Blacker the Berry	Бідність та насильство в рідному районі	Іменна	Чітка/стала	Емоційно-оцінювальна Інформативна
"I want you to recognize that I'm a proud monkey" – The Blacker the Berry	Культура афроамериканської спільноти	Іменна	Чітка/свіжа	Емоційно-оцінювальна Інформативна
"I'm the biggest hypocrite of 2015" – The Blacker the Berry	Культура афроамериканської спільноти	Іменна	Нечітка/свіжа	Емоційно-оцінювальна Інформативна
"I could see your insecurities written all on your face" – You Ain't Gotta Lie (Momma Said)	Людські стосунки	Ад'єктивна	Чітка/свіжа	Емоційно-оцінювальна
"How many times the city making me promises?" – I	Критика політики держави	Іменна	Чітка/свіжа	Емоційно-оцінювальна Інформативна
"And it's evident I'm moving at a meteor speed" – I	Особиста боротьба та розвиток	Ад'єктивна	Чітка/свіжа	Емоційно-оцінювальна
"I got power, poison, pain, and joy inside my DNA" – DNA.	Культура афроамериканської спільноти	Іменна	Чітка/свіжа	Емоційно-оцінювальна Інформативна
"Love's gonna get you killed, but pride's gonna be the death of you" – PRIDE	Почуття	Іменна	Чітка/свіжа	Емоційно-оцінювальна
"But is America honest, or do we bask in sin?" – XXX	Критика політики держави	Іменна	Чітка/стала	Емоційно-оцінювальна Інформативна
"If I could smoke fear away – FEAR.	Особиста боротьба та розвиток	Дієслівна	Чітка/свіжа	Емоційно-оцінювальна
"My left stroke just went viral Right stroke put lil' baby in a spiral" – HUMBLE.	Важливість та велич творчості	Іменні	Чітка/свіжа	Емоційно-оцінювальна
"Watch my soul speak, you let the meds talk" – HUMBLE.	Важливість та велич творчості Шкідливі звички	Іменні	Чітка/стала	Емоційно-оцінювальна Інформативна

"The great American flag is wrapped and dragged with explosives" – XXX	Критика політики держави	Іменні	Чітка/свіжа	Емоційно-оцінювальна Інформативна
"What if I call on security? - That mean I'm calling on God for purity" – United in Grief	Релігія та духовність	Дієслівна Іменна	Чітка/свіжа	Емоційно-оцінювальна
"The media's the new religion" – Worldwide Steppers	Расизм та інші соціальні проблеми	Іменна	Чітка/свіжа	Емоційно-оцінювальна
"The industry has killed the creators, I'll be the first to say" – Worldwide Steppers	Расизм та інші соціальні проблеми	Іменна Дієслівна	Чітка/стала	Емоційно-оцінювальна Інформативна
"I hope I'm not too late to set my demons straight" – Die Hard	Особиста боротьба та розвиток	Іменна	Чітка/стала	Емоційно-оцінювальна
"My life is a plot, twisted from directions that I can't see" – Father Time	Особиста боротьба та розвиток	Іменна	Чітка/свіжа	Емоційно-оцінювальна
"What's the difference when your heart is made of stone And your mind is made of gold And your tongue is made of sword, but it may weaken your soul?" – Father Time	Особиста боротьба та розвиток	Іменні	Чітка/стала	Емоційно-оцінювальна Етична
"My spot is solidified if you ask me, my name is identified as 'that king'" – The Heart Part 4	Важливість та велич творчості	Іменна	Чітка/свіжа	Емоційно-оцінювальна
"The feelin' is toxic, I feel like I'm boxin' demons" – FEEL.	Особиста боротьба та розвиток	Дієслівна	Чітка/свіжа	Емоційно-оцінювальна
"I come from a generation of pain, where murder is minor" – The Heart Part 5	Бідність та насильство в рідному районі	Ад'єктивна	Чітка/свіжа	Емоційно-оцінювальна Інформативна
"I kill 'em with kindness..." – GOD.	Людські стосунки	Дієслівна Іменна	Чітка/стала	Емоційно-оцінювальна Етична
"Sorry I didn't save the world, my friend I was too busy buildin' mine again" – Mirror	Особиста боротьба та розвиток	Дієслівна Іменна	Чітка/стала	Емоційно-оцінювальна Етична
"DNA." "Was Yeshua's new weapon"	Релігія та духовність	Іменна	Нечітка/свіжа	Етична
"These Walls" The title of the song	Особиста боротьба та розвиток	Іменна	Чітка/свіжа	Інформативна
"The Heart Pt. 2" "I'm a pretty dark person"	Особиста боротьба та розвиток	Ад'єктивна	Чітка/стала	Емоційно-оцінювальна
"The Heart Pt. 2" Killing our dreams, stealing our vision	Расизм та інші соціальні проблеми	Дієслівна	Чітка/стала	Емоційно-оцінювальна
"The Heart Pt. 2" And victory tastes sweet, even when the enemy can throw salt	Особиста боротьба та розвиток	Ад'єктивна Дієслівна	Нечітка/стала	Ігрова

Growing Apart (To Get Closer) That's what she said to me, that place I used to call home is just a bed to me	Людські стосунки	Іменна	Чітка/свіжа	Емоційно-оцінювальна
Growing Apart (To Get Closer) I tried to make it right, but the pen ran out of ink	Людські стосунки	Іменна Дієслівна	Чітка/свіжа	Ігрова
Growing Apart (To Get Closer) Forgetting the big picture and making it wallet size	Гроші	Ад'єктивна Іменна	Чітка/свіжа	Інформативна
P&P 1.5 (Ft. Ab-Soul) We often get lost in the alcohol bottle	Шкідливі звички	Іменна Дієслівна	Чітка/свіжа	Етична
Michael Jordan I'm a vanity slave I'm a sinner	Особиста боротьба та розвиток	Іменна	Нечітка/свіжа	Емоційно-оцінювальна
Ignorance is Bliss I'll make an album that'll put a smile on Malcolm	Важливість та велич творчості	Дієслівна	Чітка/свіжа	Емоційно-оцінювальна
Ignorance is Bliss 'Cause you busters are Casper when I go off	Важливість та велич творчості	Іменна	Чітка/свіжа	Ігрова
R.O.T.C (Interlude) (Ft. BJ the Chicago Kid) This is me, frustrated, battling my own evils	Особиста боротьба та розвиток	Іменна Дієслівна	Чітка/свіжа	Емоційно-оцінювальна
Barbed Wire (Ft. Ash Riser) Chasing for the wind but you never win the track meet	Особиста боротьба та розвиток	Дієслівна	Чітка/стала	Ігрова
Barbed Wire (Ft. Ash Riser) Barbed wire got a barricade on your destiny	Расизм та інші соціальні проблеми	Іменна	Чітка/свіжа	Емоційно-оцінювальна
Average Joe I'm tryna duck the influence of my city that's brewing	Бідність та насильство в рідному районі	Дієслівна	Чітка/стала	Інформативна
Average Joe Shots rang out, hoping to God I wasn't wet	Бідність та насильство в рідному районі	Дієслівна	Чітка/свіжа	Емоційно-оцінювальна
Average Joe I do everyday life music	Важливість та велич творчості	Ад'єктивна	Чітка/свіжа	Емоційно-оцінювальна
Average Joe Seven grams of weed, you smoke that, but I'm high off life I could fall out the sky like twice And land in the land of the AKs	Бідність та насильство в рідному районі	Іменна Дієслівна	Чітка/свіжа	Ігрова
H.O.C. My skill shower over your city for 40 days 40 nights, off the chain, like	Важливість та велич творчості	Дієслівна Ад'єктивна	Чітка/свіжа	Емоційно-оцінювальна

H.O.C. My flow worth the earth, that's not to be appraised	Важливість та велич творчості	Ад'єктивна	Чітка/свіжа	Емоційно- оцінювальна
F*ck Your Ethnicity Get it right, get a life, I got two		Іменна	Нечітка/стала	Інформативна
Hol' Up With the speed of a lightning bolt	Важливість та велич творчості	Ад'єктивна	Чітка/свіжа	Емоційно- оцінювальна
No Make-Up (Her Vice) (Ft. Colin Munroe) It's the beauty in her, but when the makeup occur I don't see it, all I see is a blur	Людські стосунки	Іменна	Чітка/свіжа	Емоційно- оцінювальна
Tammy's Song (Her Evils) Took they men up, put 'em in they world, they vulnerable world	Людські стосунки	Іменна	Чітка/свіжа	Емоційно- оцінювальна
Ronald Reagan Era (His Evils) (Ft. RZA) And in retrospect, I remember December being the hottest	Бідність та наси́льство в рідному районі	Ад'єктивна	Чітка/свіжа	Інформативна
Ronald Reagan Era (His Evils) (Ft. RZA) Can't detour when you at war with your city, why run for it?	Бідність та наси́льство в рідному районі	Дієслівна	Чітка/свіжа	Етична
Poe Mans Dreams (His Vice) (Ft. GLC) I know some rappers using big words to make they similes curve	Важливість та велич творчості	Ад'єктивна	Чітка/свіжа	Інформативна
The Spiteful Chant (Ft. ScHoolboy Q) Everything I do is too alumni	Важливість та велич творчості	Ад'єктивна	Чітка/свіжа	Емоційно- оцінювальна
Keisha's Song (Her Pain) (Ft. Ash Riser) Rosa Parks never a factor when she makin' ends meet	Расизм та інші соціальні проблеми	Іменна	Чітка/свіжа	Ігрова
Keisha's Song (Her Pain) (Ft. Ash Riser) Her anatomy is God's temple And it's quite simple, her castle is 'bout to be destroyed	Почуття	Іменна Дієслівна	Чітка/свіжа	Емоційно- оцінювальна
Kush & Corinthians (His Pain) (Ft. BJ the Chicago Kid) My plan is to figure out the world and escape all my demons	Особиста боротьба та розвиток	Іменна	Чітка/стала	Емоційно- оцінювальна
Blow My High (Members Only) Wonder what's behind them Ray Bans?	Людські стосунки	Іменна	Чітка/свіжа	Емоційно- оцінювальна
Ab-Soul's Outro (Ft. Ab- Soul)	Особиста боротьба та розвиток	Дієслівні	Чітка/стала	Етична

Is you gon' live on your knees or die on your feet?				
Ab-Soul's Outro (Ft. Ab-Soul) You ever seen a newborn baby kill a grown man?	Критика політики держави	Іменні	Нечітка/свіжа	Ігрова
HiiiPoWeR Malcolm X put a hex on my future, someone catch me I'm falling victim to a revolutionary song	Культура афроамериканської спільноти	Дієслівна	Чітка/свіжа	Емоційно-оцінювальна
HiiiPoWeR Dear Lord, come save me, the devil's working hard He probably clockin' double shifts on all of his jobs	Релігія та духовність	Іменна	Чітка/свіжа	Ігрова
HiiiPoWeR So get up off that slave ship Build your own pyramids, write your own hieroglyphs	Культура афроамериканської спільноти	Дієслівні	Чітка/свіжа	Етична
Bitch, Don't Kill My Vibe How can I paint this picture when the colorblind is hangin' witcha?	Почуття	Дієслівна Іменна	Чітка/стала	Ігрова
Bitch, Don't Kill My Vibe Fell on my face and awoke with a scar, another mistake livin' deep in my heart	Расизм та інші соціальні проблеми	Іменна	Чітка/свіжа	Інформативна
Bitch, Don't Kill My Vibe But even a small lighter can burn a bridge	Бідність та насильство в рідному районі	Іменна Дієслівна	Чітка/стала	Інформативна
Bitch, Don't Kill My Vibe This is somethin' you can blame on yourself, you can remain stuck in a box I'ma break out and then hide every lock	Особиста боротьба та розвиток	Ад'єктивна	Чітка/стала	Етична
Poetic Justice (Ft. Drake) If I told you that a flower bloomed in a dark room, would you trust it?	Бідність та насильство в рідному районі	Іменна Ад'єктивна	Чітка/свіжа	Інформативна
Poetic Justice (Ft. Drake) They say conversation rule a nation...	Важливість та велич творчості	Іменна	Чітка/стала	Чітка/інформативна
m.A.A.d city (Ft. MC Eiht) Brace yourself, I'll take you on a trip down memory lane	Бідність та насильство в рідному районі	Іменна	Чітка/свіжа	Інформативна
m.A.A.d city (Ft. MC Eiht) Pakistan on every porch is fine, we adapt to crime	Бідність та насильство в рідному районі	Іменна	Чітка/свіжа	Емоційно-оцінювальна
Swimming Pools (Drank) Granddaddy had the golden flask...	Шкідливі звички	Іменна	Чітка/свіжа	Інформаційна
Swimming Pools (Drank)	Шкідливі звички	Іменна	Чітка/свіжа	Інформативна

I see the feelin', the freedom is granted as soon as the damage of vodka arrived				
Sing About Me, I'm Dying of Thirst When the lights shut off and it's my turn	Релігія та духовність	Іменна	Чітка/свіжа	Інформативна
Sing About Me, I'm Dying of Thirst Held him like a newborn baby	Бідність та насильство в рідному районі	Іменна	Чітка/свіжа	Емоційно-оцінювальна
Sing About Me, I'm Dying of Thirst When I ride it's a murderous rhythm	Бідність та насильство в рідному районі	Ад'єктивна	Нечітка/свіжа	Емоційно-оцінювальна
Sing About Me, I'm Dying of Thirst Maybe 'cause I'm a dreamer and sleep is the cousin of death	Релігія та духовність	Іменна	Чітка/стала	Емоційно-оцінювальна
Sing About Me, I'm Dying of Thirst Really stuck in the schema of wonderin' when I'ma rest	Особиста боротьба та розвиток	Ад'єктивна	Нечітка/свіжа	Інформативна
Wesley's Theory (Ft. George Clinton & Thundercat) What you want you? A house or a car? Forty acres and a mule, a piano, a guitar? Anythin', see, my name is Uncle Sam, I'm your dog	Критика політики держави	Іменні	Чітка/свіжа	Емоційно-оцінювальна
Wesley's Theory (Ft. George Clinton & Thundercat) I can see the baller in you, I can see the dollar in you Little white lies, but it's no white-collar in you But it's whatever though because I'm still followin' you Because you make me live forever, baby	Критика політики держави	Іменні	Чітка/свіжа	Емоційно-оцінювальна
King Kunta I was gonna kill a couple rappers, but they did it to themselves	Важливість та велич творчості	Дієслівна	Чітка/свіжа	Інформативна
Institutionalized (Ft. Anna Wise, Bilal & Snoop Dogg) I said I'm trapped inside the ghetto and I ain't proud to admit it	Бідність та насильство в рідному районі	Дієслівна	Чітка/свіжа	Інформативна
Institutionalized (Ft. Anna Wise, Bilal & Snoop Dogg) Me, scholarship? No, streets put me through colleges	Бідність та насильство в рідному районі	Іменна	Чітка/свіжа	Інформативна
Institutionalized (Ft. Anna Wise, Bilal & Snoop Dogg)	Расизм та інші соціальні проблеми	Іменні	Чітка/стала	Інформативна

Remember steal from the rich and givin' it back to the poor? Well, that's me at these awards"				
Alright Uh, and when I wake up I recognize you're looking at me for the pay cut	Критика політики держави	Іменні	Чітка/свіжа	Інформативна
For Sale? (Interlude) Kendrick, Lucy don't slack a minute, Lucy work harder Lucy gon' call you even when Lucy know you love your Father	Релігія та духовність	Іменна	Чітка/свіжа	Інформативна
Momma He looked at me and said, "Kendrick, you do know my language You just forgot because of what public schools had painted"	Культура афроамериканської спільноти	Іменна Дієслівна	Чітка/свіжа	Етична
Hood Politics "K. Dot, what up? I heard they opened up Pandora's box" I box 'em all in, by a landslide	Важливість та велич творчості	Іменна Дієслівна	Чітка/стала	Ігрова
Purple Hearts by Kendrick Lamar, Summer Walker & Ghostface Killah I'm not in the music business, I been in the human business	Важливість та велич творчості	Ад'єктивна	Чітка/свіжа	Інформативна
Count Me Out But a mask won't hide who you are inside Look around, the reality's carved in lies	Расизм та інші соціальні проблеми	Дієслівна	Чітка/стала	Емоційно-оцінювальна
A.D.H.D. She take it straight to the head, then she look at me She got ADHD	Критика політики держави	Іменна	Чітка/свіжа	Інформативна
A.D.H.D. She say twenty-two, I say twenty-three, "Okay, then we are crack babies,"	Критика політики держави	Ад'єктивна	Нечітка/свіжа	Інформативна
<i>Mortal Man</i> You wanna love like Nelson, you wanna be like Nelson You wanna walk in his shoes, but your peacemaking seldom	Культура афроамериканської спільноти	Ад'єктивна	Нечітка/свіжа	Етична
N95 The world in a panic...	Расизм та інші соціальні проблеми	Іменна	Чітка/свіжа	Інформативна
<i>Keisha's Song (Her Pain)</i> She start running like Flo-Jo, don't care if they Joe Blow	Почуття	Ад'єктивна	Нечітка/свіжа	Ігрова

<i>"Kush & Corinthians"</i> But I'm right on the edge of Everest and I might jump tonight	Особиста боротьба та розвиток	Іменна	Чітка/свіжа	Емоційно-оцінювальна
<i>United in Grief</i> Shaking and moving, like, what am I doing? I'm flipping my time through the Rolodex	Особиста боротьба та розвиток	Іменна	Нечітка/свіжа	Емоційно-оцінювальна
<i>Rich Spirit</i> Paintin' pictures, put me in the Louvre, that's a definite	Важливість та велич творчості	Іменна Дієслівна	Чітка/свіжа	Емоційно-оцінювальна
Mother I Sober Intoxicated, there's a lustful nature that I failed to mention	Релігія та духовність	Ад'єктивна	Чітка/свіжа	Інформативна
I need some water Something came over me – LUST.	Особиста боротьба та розвиток	Іменна	Чітка/стала	Емоційно-оцінювальна
Watchin' all the snakes, curvin' all the fakes Phone never on, I don't converse	Важливість та велич творчості	Іменна	Чітка/стала	Емоційно-оцінювальна
I'll probably go to jail If I shoot at your identity and bounce to the left	Расизм та інші соціальні проблеми	Дієслівна	Чітка/свіжа	Інформативна

Аналіз алюзій у піснях Кендріка Ламара

Приклад	Джерело алюзії	Структурно-функціональні ознаки	Реалізація в іншому прийомі	Вплив на твір
“YAH.” “My cousin called, my cousin Carl Duckworth/ Said know my worth/ And Deuteronomy say that we all been cursed.”	Біблія	Проста моносемічна	-	Одинична
“FEEL.” I can feel it, the phoenix sure to watch us	Міфологія	Проста моносемічна	Метафора	Одинична
“LOYALTY.” “Is it anybody that you would lie for? Anybody you would slide for? Anybody you would die for? That’s what God for.”	Біблія	Проста моносемічна	Риторичне питання	Казуальна
“PRIDE.” “I don’t love people enough to put my faith in men.”	Біблія	Проста моносемічна	-	Казуальна
“LUST.” “Lately, in James 4:4 says/ Friend of the world is enemy of the Lord/ Brace yourself, lust is all yours.”	Біблія	Складна комбінована	Метафора	Одинична
“XXX.” “To the spiritual, my spirit do no better, but I told him/ ‘I can’t sugarcoat the answer for you, this is how I feel/ If somebody kill my son, that mean somebody gettin’ killed.”	Біблія Музика	Проста моносемічна	-	Одинична
“FEAR.” “All this money, is God playin’ a joke on me?/ Is it for the moment, and will he see me as Job?/ Take it from me and leave me worse than I was before?”	Біблія	Проста моносемічна	Порівняння	Одинична
“GOD.” “Everything I touch is a damn gold mine.”	Міфологія	Проста моносемічна	Метафора	Одинична
“Worldwide Steppers” “Writer’s block for two years, nothin’ moved me/ Asked God to speak through me.”	Біблія	Проста моносемічна	Метафора	Одинична
“Father Time” “What’s the difference when your heart is made of stone/ And your mind is made of gold/ And your tongue is made of sword, but it may weaken your soul?”	Біблія	Проста моносемічна	Метафора	Одинична

“Count Me Out” “Some put it on the Devil when they fall short/I put it on my ego, lord of all lords.”	Біблія Філософія	Складна комбінована	Метафора	Виправлення
“Savior” “The cat is out the bag, I am not your savior/I find it just as difficult to love thy neighbors.”	Біблія	Проста моносемічна	-	Казуальна
“King Kunta” The title of the song	Література	Проста моносемічна	-	Одинична
<i>To Pimp a Butterfly</i> The title of the album	Література	Проста моносемічна	-	Одинична
How Much a Dollar Cost "Have you ever opened up Exodus 14? A humble man is all that we ever need"	Біблія	Проста моносемічна	Антономазія	Одинична
“The Heart Pt. 2” You probably even listened to "Faith," and think I know Zion	Біблія	Проста моносемічна	-	Казуальна
“The Heart Pt. 2” The people scared of annihilation when Kingdom Come	Біблія	Проста моносемічна	-	Казуальна
Growing Apart (To Get Closer) That’s what he said to me But that place we call Heaven unfair to me, only 144 can go Seven billion people on planet Earth today Is there something that I don’t know?	Біблія	Проста моносемічна	Риторичне питання Іронія	Одинична
H.O.C. My skill shower over your city for 40 days 40 nights, off the chain, like freedom of slaves Before you get it twisted, like 40 gays	Біблія	Проста моносемічна	Персоніфікація	Одинична
HiiPoWeR Sorry, mama, I can't turn the other cheek	Біблія	Проста моносемічна	Метафора	Виправлення
Backseat Freestyle And I pray you niggas is hatin', shooters go after Judas Jesus Christ, if I live life on my knees, ain't no need to do this	Біблія	Проста моносемічна	Метафора	Одинична
Sing About Me, I'm Dying of Thirst If it's today, I hope I hear a Cry out from Heaven so loud it can water down a demon With the Holy Ghost 'til it drown in the blood of Jesus	Біблія Кінематограф	Проста полісемічна	Гіпербола	Багаторазова
Compton	Біблія	Проста моносемічна	-	Одинична

And the chapter that read at 25 I would live dormant like five in the morning They raid your spot while Kendrick's performing And if they take everything, know I got Compton				
Alright Reapin' everything I sow, so my karma comin' heavy No preliminary hearings on my record	Біблія	Проста моносемічна	Метафора	Одинична
Alright Wouldn't you know We been hurt, been down before, n*gga When our pride was low Lookin' at the world like, "Where do we go?"	Біблія	Проста моносемічна	-	Одинична
Momma I know wisdom, I know bad religion, I know good karma I know everything, I know history I know the universe works mentally	Філософія	Проста моносемічна	Гіпербола	Одинична
Hood Politics "K. Dot, what up? I heard they opened up Pandora's box" I box 'em all in, by a landslide	Міфологія	Проста моносемічна	Метафора Гра слів	Одинична
How Much a Dollar Cost (Ft. James Fauntleroy & Ronald Isley) He looked at me and said, "Know the truth, it'll set you free You're lookin' at the Messiah, the son of Jehovah, the higher power The choir that spoke the word, the Holy Spirit The nerve of Nazareth, and I'll tell you just how much a dollar cost The price of having a spot in Heaven, embrace your loss—I am God"	Біблія	Складна комбінована	Метафора	Одинична
i Peace to fashion police, I wear my heart On my sleeve, let the runway start	Література	Проста моносемічна	Метафора	Одинична
i So I'ma dedicate this one verse to Oprah On how the infamous, sensitive N-word control us	Культура	Проста моносемічна	Евфемізм	Одинична

So many artists gave her an explanation to hole us				
Element I'm willin' to die for this shit I done cried for this shit, might take a life for this shit Put the Bible down and go eye for an eye for this shit	Біблія	Проста моносемічна	-	Одинична
Element 'Cause most of y'all ain't real, most of y'all gon' squeal Most of y'all just envy, but jealousy get you killed Most of y'all throw rocks and try to hide your hand Just say his name and I promise that you'll see Candyman	Біблія Кінематограф	Складна комбінована	Метафора	Багаторазова
XXX Hail Mary, Jesus, and Joseph The great American flag is wrapped and dragged with explosives Compulsive disorder, sons and daughters Barricaded blocks and borders, look what you taught us	Біблія	Проста моносемічна	Метафора	Очевидна
Crown Heavy is the head that chose to wear the crown To whom is given much is required now	Література	Проста моносемічна	Метафора	Одинична
Auntie Diaries Demetrius is Mary-Ann now... The Barbie dolls played off reflection of Venus	Міфологія	Проста моносемічна	Метонімія	Одинична
All the Stars Corrupt a man's heart with a gift (With a gift) That's how you find out who you dealin' with (Dealin' with)	Біблія	Проста полісемічна	-	Одинична
The Spiteful Chant (Ft. ScHoolboy Q) And they tie my laces, living the Matrix as them pills disappear	Кінематограф	Проста моносемічна	Метафора	Казуальна
Keisha's Song (Her Pain) She play Mr. Shakur, that's her favorite rapper Bumpin' "Brenda's Got a Baby" while a pervert yellin' at her	Музика	Проста моносемічна	Іронія	Одинична
Rigamortus I wrapped him and made him Casper, I capture the likes of NASA	Кінематограф	Проста моносемічна	Метафора Евфемізм	Одинична

“Kush & Corinthians” The whole song	Біблія	Проста моносемічна	-	Одинична
Swimming Pools All the girls wanna play Baywatch	Кінематограф	Проста моносемічна	Метафора	Одинична
Sing About Me, I’m Dying of Thirst You wrote a song about my sister on your tape And called it Section.80 The message resembled "Brenda's Got a Baby"	Музика	Проста моносемічна	-	Багаторазова Самоалюзія
Compton Kendrick Conan, nigga Where you sword at, hand on the cross and swore that	Література	Проста моносемічна	Метафора	Казуальна
For Sale? You said Sherane ain't got nothing on Lucy I said, "You crazy?"	Музика Біблія	Складна комбінована	Евфемізм	Багаторазова Самалюзія
PRIDE I know the walls, they can listen, I wish they could talk back The hurt becomes repetition, the love almost lost that	Музика	Проста моносемічна	Метафора	Самоалюзія
Count Me Out Miss Regrets, I believe that you done me wrong (Miss Regrets) Miss Regrets, can you please exit out my home? (Miss Regrets) Miss Regret, I think I'm better off alone (Miss Regrets) (Miss Regret) Miss Regret, I got these deep regrets	Музика	Проста моносемічна	-	Одинична
Mirror Do yourself a favor and get a mirror that mirror grievance Then point it at me so the reflection can mirror freedom	Музика	Проста моносемічна	Метафора Антитеза	Багаторазова Самоалюзія
The Heart Part V Enemies shook my hand, I can promise I'll meet you In the land where no equal is your equal	Література	Проста моносемічна	-	Одинична
The Heart Pt. 2 I swear to God, half of y'all just don't know Kendrick The school of hard knocks, we was the first ones in attendance	Публіцистика	Проста моносемічна	Метафора	Одинична

The Heart Pt. 2 I been a warrior when I came out my mom's placenta In the gutter lane like I'm Master Splinter	Кінематограф	Проста моносемічна	Порівняння	Одинична
Night of the Living Junkies Curl up like Big Worm when I drop	Кінематограф	Проста моносемічна	Порівняння	Одинична
A.D.H.D. And they probably relatives relevant for a rebel's dream	Музика	Проста моносемічна	-	Одинична
The Blacker the Berry Curse me 'til I'm dead, church me with your fake prophesizing That I'ma be just another slave in my head	Біблія	Проста моносемічна	Гіпербола	Одинична
The Blacker the Berry How can I tell you I'm making a killin'? You made me a killer, emancipation of a real nigga	Політика	Проста моносемічна	-	Виправлення
Mona Lisa Woke up in the morning to <i>The Great Gatsby</i>	Література	Проста моносемічна	Метонімія	Одинична